

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

№ 45 (836) ■ 16 noyabr 2016

www.vergiler.az

Qiyməti: 55 qəp.

Prezident İlham Əliyevin cəbhəyanı bölgələrə səfəri

Dövlətimizin başçısı Füzuli və Beyləqan rayonlarında olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 12-də Füzuli rayonuna səfər edib. Dövlətimizin başçısı əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyevin Horadiz şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoyub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev səfər çərçivəsində Füzuli rayonu ərazisində ön xətdə yerləşən komanda idarəetmə məntəqəsində əməliyyat şəraiti ilə tanış olub, buradan düşmənin mövqelərini izləyib. Dövlətimizin başçısına cəbhə xəttində ümumi vəziyyətlə bağlı məruzə edilib. Sonra Ali Baş Komandan döyüş tapşırığını yerinə yetirərək xüsusi fərqlənmiş bir qrup hərbiçiyə qiymətli hədiyyələr təqdim edib və onların qarşısında çıxış edib. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu ilin aprel ayında Ermənistanın silahlı qüvvələri dövlətimizə, xalqımıza qarşı növbəti silahlı tərribat törədib, qəhrəman Azərbaycan Ordusu - xalqımızın əsgər və zabitləri bu tərribata layiqli cavab verib: «Biz yüksəklikləri, təpələri işğalçılardan azad etmişik və böyük qəhrəmanlıq göstərmişik. Aprel döyüşləri hərbi dərslərlə salınmalıdır. Azərbaycan Ordusu bu döyüşlərdə peşəkarlıq, qəhrəmanlıq, məharət göstərmişdir. Biz şəhidlər verdik, Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Yaralı əsgərlərimiz, zabitlərimiz olubdur. Mən Hərbi Hospitalda yaralı əsgər və zabitlərimizlə görüş zamanı onlara ruh yüksəkliyi gördüm. Onların bir arzusu var idi - tezliklə sağalma və döyüş bölgələrinə qayıtmaq. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan xalqı böyük xalqdır, Azərbaycan vətəndaşları vətənpərvər vətəndaşlardır. Bizim əsgərlərimiz, zabitlərimiz Vətən uğrunda, torpaq uğrunda ölməyə getməyə hazırdırlar. Aprel döyüşləri bizim şanlı qələbəmizdir».

Aprel döyüşlərinin Azərbaycan Ordusunun yenilməzliyini təsdiq etdiyini deyən Ali Baş Komandan güclü orduların reytinglərində silahlı qüvvələrimizin yüksək yerlərdə qərarlaşdığını diqqətə çatdırıb: «Ordumuzun maddi-texniki təminatı ön yüksək səviyyədədir. Biz son illər ərzində milyardlarla

dollar dəyərində ön müasir silah-sursat, hərbi texnika almışıq. O texnikalar ön son texnologiyaya malikdir. Aprel döyüşləri bunu bir daha göstərdi. Aprel döyüşlərindən sonra ordumuzun maddi-texniki təminatı ilə bağlı əlavə tədbirlər görülür, vəsait ayrılıb, ön müasir, yüksək dağdıcı qüvvəyə və dəqiqliyə malik olan silahlar, texnika alınır və artıq bizim sərməcamımızdadır. Ordumuzun döyüş qabiliyyəti ilə bərabər, vətənpərvərlik ruhu da yüksəkdir. Biz öz torpağımızdayıq, bura Azərbaycandır. Lələtəpə də Azərbaycandır. Şuşa da Azərbaycandır, Xankəndi də Azərbaycandır. Biz öz torpağımızdayıq. Heç bir ölkənin torpağında gözümüz yoxdur. Ancaq biz öz torpağımızda ikinci erməni dövlətinin yaranmasına heç vaxt imkan verməyəcəyik».

Hərbiçilərlə görüşdən sonra Füzuli rayonunda «Azərxaç» ASC-nin ilk filialının - xalça kombinatının açılış mərasimində iştirak edən Prezident İlham Əliyevə məlumat verilib ki, müəssisənin Ağdam, Tovuz, Ağstafa, Qazax, Şəmkir, Quba, İsmayıllı, Xaçmaz, Qəbələ rayonlarında da filiallarının yaradılması nəzərdə tutulub. Hazırda bu rayonlarda müvafiq binaların tikintisinə başlanılıb, yerlərdə «Azərxaç»nın xalçaçılıq üzrə hazırlıq-tədris kursları, ustad dərsləri təşkil edilib, işçi potensialının müəyyənləşdirilməsi və gücləndirilməsi üçün avtovağzal tədbirləri görülüb.

Həmin gün Azərbaycan Prezidenti Horadiz şəhərində inşa edilən avtovağzal kompleksində yaradılan şəraitlə tanış olub, Horadiz şəhərində Dövlət Rəsm Qale-

reyasının açılışında iştirak edib. Sonra dövlətimizin başçısı Füzuli rayonunun Horadiz şəhərində məcburi köçkünlər üçün salınan yeni qəsəbədə yaradılan şəraitlə də tanış olub. Bildirilib ki, 417 hektar sahəni əhatə edən yeni qəsəbədə 400 ev, məktəb, uşaq bağçası, inzibati bina, tibb məntəqəsi, klub-icma mərkəzi, poçt binası tikilib. Bu qəsəbəyə ölkə üzrə mövcud olmuş 16 fin tipli qəsəbədə və Füzuli rayonunda olan sonuncu fin tipli qəsəbədə müvafiqi məskunlaşmış məcburi köçkünlər köçürüləcəklər. Bütün zəruri sosial-texniki infrastruktur obyektləri ilə birlikdə salınan qəsəbədə 400 evin ümumi yaşayış sahəsi 21 min 511 kvadratmetrdir. Mənzillərdən 20-si birotəqlı, 200-ü ikiotaqlı, 168-i üçotaqlı, 12-si isə dördotaqlıdır. Qəsəbədə 120 yerlik uşaq bağçası da tikilib. İkimərtəbəli bağça hər cür avadanlıqla təchiz olunub.

Qəsəbədə yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Füzuli rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və məcburi köçkünlərlə görüşüb. Dövlətimizin başçısı bildirib ki, Füzuli rayonundakı fin tipli sonuncu qəsəbə ləğv olunur və onun yerində Füzuli köçkünləri üçün yeni müasir qəsəbə salınacaq. Beləliklə, rayon köçkün problemi demək olar ki, öz həllini tapacaq: «Bu gün Füzuli rayonu ərazisində 71 min insan yaşayır, əhalinin ümumi sayı isə 128 mindir. Yeni salınmış 16 qəsəbədə vətəndaşlar məskunlaşsınlar. Eyni zamanda, 1994-cü ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yeni qəsəbələr salınıb, o cümlədən bu qəsəbə. Horadiz şəhəri

vaxtilə qəsəbə idi, biz ona şəhər statusu verdik. İşğaldan 1994-cü ildə azad edilmiş torpaqlarda bax belə gözəl şərait yaradılıbdır. Bu, bizim gücümüzü göstərir. Ermənistanə bəlkə də ən böyük zərbə

elə budur. İşğal edilmiş Dağlıq Qarabağda və digər torpaqlarımızda məskunlaşan ermənilər bu gün səfalət içində yaşayırlar. O görüntülər bözən televiziyaya və internet vasitəsilə yayımlanıb - səfalət, yoxsulluq, işsizlik, ümitsizlik. Bizim torpağımızı zəbt ediblər, ancaq o torpaqlarda normal həyat qura bilməyiblər və bilməyəcəklər. Çünki o torpaq onlara məxsus deyil. Bu, bizim dədə-baba torpağımızdır. Biz o torpaqlara qayıdacağıq, necə ki, buraya - Horadizə qayıtdıq, Lələtəpəyə qayıtdıq. Digər

torpaqlara da qayıdacağıq. Ona görə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ən müasir şəraiti yaratmaq bizim siyasətimizi əks etdirir və gücümüzü göstərir».

Prezident İlham Əliyev Füzuli rayonundakı 1-ci və 11-ci Qayıdış qəsəbələrini birləşdirən avtomobil yolunun yenidənqurma və bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə də tanış olub. Noyabrın 12-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Füzuli rayonuna səfərini başa çatdıraraq Beyləqan rayonuna gəlib. Dövlətimizin başçısı əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyevin Beyləqan şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoyub.

Səfər çərçivəsində «Qarabağ Taxıl» Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin özəl pilot taxılçılıq təsərrüfatının fəaliyyəti ilə tanış olan Prezident İlham Əliyev burada Beyləqan rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və müəssisənin işçiləri ilə görüşüb. Dövlətimizin başçısı bildirib ki, artıq Azərbaycanda 30-dan çox iri fermer təsərrüfatı var və ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində bu təsərrüfatlar çox böyük rol oynayır.

İlə təmin etsək, - qarşıya belə vəzifə qoyulub, - bu pul ölkəmizdə qalacaq. İkincisi isə, biz gələcəkdə soyanı ixrac da etməliyik. Bunun üçün imkanlar var. Siz - kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan insanlar bunu yaxşı bilirsiniz. Beləliklə, biz ərzaq təhlükəsizliyimizi təmin edəcəyik».

Beyləqanda Bayraq Muzeyinin açılışında iştirak edən dövlətimizin başçısına məlumat verilib ki, layihə çərçivəsində ümumi sahəsi 420 kvadratmetr olan bina tikilib. Zəruri infrastrukturla təchiz olunan muzeydə 129 eksponatın sərgilənməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Bayraq Muzeyində tariximizin müxtəlif dövrlərinə aid eksponatlar, Azərbaycan ərazisində mövcud olmuş dövlətlərin bayraqları, gerbləri, xəritələr, konstitusiyalar, orden və medallar, bir sözlə, müxtəlif dövlət rəmzləri qorunur.

Azərbaycan Prezidenti Beyləqan şəhərinə içməli suyun verilməsi, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş 240 şagird yerlik Beyləqan şəhər 8 nömrəli tam orta məktəbin binasının və Fondun təşəbbüsü ilə inşa olu-

nan 8 saylı körpələr evi-uşaq bağçasının açılış mərasimlərində də iştirak edib. Əsaslı yenidənqurma və bərpadan sonra istifadəyə verilən Birinci Şahsevən-Əhmədli-Dünyamallı avtomobil yolunda yaradılan şəraitlə tanış olan dövlətimizin başçısına bildirilib ki, 25 min əhalinin yaşadığı 8 yaşayış məntəqəsini birləşdirən bu yolun tikintisi yük və sərnişin daşınmasını xeyli yaxşılaşdırmağa imkan verəcək, nəqliyyatın rahat və təhlükəsiz hərəkətinin təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq.

Əməkdaşlıqda yeni dinamika müşahidə olunur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 14-də Asiya İnkişaf Bankının vitse-prezidenti Vençay Janqı qəbul edib. Azərbaycan ilə Asiya İnkişaf Bankı arasında əməkdaşlığın səviyyəsinin razılıq doğurduğunu qeyd edən dövlətimizin başçısı qurumun prezidenti Takehiko Nakao ilə Asiya İnkişaf Bankının Rəhbərlər Şurasının ötən il Bakıda keçirilən 48-ci illik toplantısı zamanı görüşünü məmnunluqla xatırladı.

Ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi Asiya İnkişaf Bankının Rəhbərlər Şurasının 48-ci illik toplantısının uğurla keçirildiyini, quruma üzv olan ölkələrdən çoxlu sayda nümayəndələrin bu mötəbər tədbirdə iştirak etdiyini deyən Prezident İlham Əliyev bu toplantıdan sonra Azərbaycanın Asiya İnkişaf Bankı ilə əməkdaşlığında yeni dinamikanın müşahidə olunduğunu vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən Azərbaycanda həyata

keçirilən çox mühüm layihələrə, xüsusilə «Cənub Qaz Dəhlizi» layihəsinə verilən dəstəyə görə Vençay Janqa və bütövlükdə qurumun rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib.

Vençay Janq Asiya İnkişaf Bankının prezidenti Takehiko Nakao-nun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb. Qonaq 2015-ci ildə Asiya İnkişaf Bankının Rəhbərlər Şurasının Bakıda keçirilən 48-ci illik toplantısına verdiyi dəstəyə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını

bildirib. Asiya İnkişaf Bankı ilə Azərbaycan arasında çox yaxşı əməkdaşlıq əlaqələrinin olmasından məmnunluğunu ifadə edən Vençay Janq ölkəmizin Asiya İnkişaf Bankına qoşulduğu 1999-cu ildən ötən dövr ərzində qurum tərəfindən Azərbaycana 2,8 milyard dollar məbləğində vəsaitin ayrıldığını qeyd edib.

Görüş zamanı Asiya İnkişaf Ban-

kının dəstəyi ilə Azərbaycanda həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin, o cümlədən Şimal-Cənub dəmir yolu dəhlizi, su təchizatı, yol şəbəkəsinin genişləndirilməsi və digər layihələrin önəmi vurğulanıb, 2017-2019-cu illərdə ölkəmizdə dəir bu cür layihələrin həyata keçirilməsinin Asiya İnkişaf Bankının kreditləşmə proqramına daxil edilməsindən məmnunluqla ifadə edilib.

BU NÖMRƏMİZDƏ

VERGİLƏR NAZİRİ
GÖYGÖLDƏ
VƏTƏNDAŞLARI QƏBUL EDİB

2

AZƏRBAYCAN VERGİ MƏQSƏDLƏRİ ÜÇÜN
ŞƏFFAFLIQ VƏ MƏLUMAT MÜBADİLƏSİ
ÜZRƏ YÜKSƏK REYTINGƏ LAYİQ GÖRÜLÜB

3

QANUNVERİCİLİYƏ RİAYƏT ETMƏK
HƏR KƏSİN KONSTITUSİYAYA
BORCUDUR

4

YENİ İŞ YERLƏRİNİN YARADILMASI
PRIORITYET OLARAQ
QALIR

5

Vergilər naziri Fazil Məmmədov Göygöldə vətəndaşları qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşları qəbul edir, onların qarşılaşdıqları problemlərin həllinə köməklik göstərirlər. Bu məqsədlə noyabrın 11-də vergilər naziri Fazil Məmmədov Göygöl şəhərində Göygöl, Gəncə, Samux, Goranboy və Daşkəsən rayonla-

ından olan vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda Vergi Məcəlləsinə edilmiş son dəyişikliklər, vergilərin hesablanması, ödənilməsi, əmək müqavilələrinin bağlanması, vergi borcları, vergi nəzarəti tədbirləri sahəsində sahibkarların qarşılaşdıqları problemlər, əmək haqqı fondundan ödənilən icbari ödənişlər, vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlər, vergi orqanlarına işə qəbul, yerli (bələdiyyə) vergilərin toplanması prosesində

rast gələn bir sıra çətinliklər və digər məsələlərlə bağlı vətəndaşların müraciətlərinə baxılıb.

Qəbul zamanı qaldırılan problemlərin əksəriyyəti yerində həll olunub, müraciətlərin bir qismi nəzarətə götürülüb, digərlərinin araşdırılması və lazımı tədbirlərin görülməsi ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib. Qəbula gələn vətəndaşlar onlar üçün yaradılmış bu imkandan razılıqlarını bildiriblər.

Risk əsaslı təhlil

Vergilər Nazirliyi və Avropa İttifaqı arasında icra edilən «İnsan resurslarının inkişafı sahəsində Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinə dəstək» Tvininq layihəsi çərçivəsində nazirliyin əməkdaşları Fransa və İspaniya Krallığında səfərdə olmuş-

lar. Səfər zamanı riskli vergi ödəyicilərinin müəyyən edilməsi üçün istifadə olunan məlumat mənbələrinin öyrənilməsi və müasir informasiya texnologiya alətlərinin tətbiqi ilə bağlı Fransa Respublikasının və İspaniya Krallığının vergi administrasiyalarının təcru-

bəsi öyrənilmiş, fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Səfərdə Azərbaycanı Vergilər Nazirliyinin Vergi risklərinin təhlili və nəzarəti Baş İdarəsinin rəisi müavini Asəf Əsədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil etmişdir.

Vergi orqanlarına daxil olmuş vətəndaş müraciətləri

2016-cı ilin oktyabr ayı ərzində vergi orqanlarına 7152 müraciət daxil olub. Bu, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 30,7% azdır. Müraciətlərin 92,3%-i ərizə, 7,6%-i şikayət, 0,1%-i işə təklifdir. Onların 36%-i müxtəlif arayışların alınması, 31,1%-i kameral vergi yoxlamaları, 6,1%-i vergi borcları, 2,4%-i vergidən yayınma və dividendlərin verilməsi, 2%-i səyyar vergi yoxlamaları, 1,1%-i vergi qanunvericiliyinin tətbiqi, 1,1%-i ƏDV, 1%-i nağd hesablaşmaların aparılması qaydalarının pozulma-

sı, 0,7%-i qəbul, 0,5%-i işlə təmin edilmək, 0,5%-i vergi orqanlarının vəzifəli şəxslərinin hərəkəti (hərəkətsizliyi), 0,1%-i korrupsiya hüquqpozmaları, 0,5%-i operativ vergi nəzarəti tədbirləri, 16,9%-i isə digər məsələlərlə bağlı olub.

Bütün müraciətlərə vaxtında baxılıb, onların 60%-i müsbət həll olunub. Hesabat dövründə vergi orqanlarında ümumilikdə 594 vətəndaş qəbul edilib, onlara qanunvericilik çərçivəsində lazımı köməklik göstərilib və ya müvafiq izahatlar verilib.

Avropa İttifaqının missiyası Vergilər Nazirliyində

TAIEX proqramı çərçivəsində fiskal sektorda hüquqi, institusional və iqtisadi mövzuda aparılan tədqiqatla bağlı Avropa İttifaqının missiyası ilə keçirilmiş görüşdə Vergi risklərinin təhlili və nəzarəti Baş İdarəsinin rəisi Zaur Fətizadə ölkədə aparılan vergi siyasəti, Vergilər Nazirliyinin fəaliyyətinin əsas istiqamətləri və görülməli işlər barədə məlumat verib. Bildirilib ki, dünyada baş verən global tendensiyalar və beynəlxalq inteqrasiyanın dərinləşməsi bilik menecmentinə əsaslanan, texnoloji baxımdan daim təkmilləşən vergi sisteminin yaradılmasını zəruri edir. Belə bir sistem qurulması istiqamətində Vergilər Nazirliyinin həyata keçirdiyi müxtəlif islahatlar müasir prinsiplərə söykənir və bu prinsiplər bütövlükdə milli vergi sisteminin inkişafının elmi əsaslarla aparılmasının, strateji təhlil və innovasiyalardan istifadənin əhəmiyyətini daha aydın göstərir.

Vergidən yayınma riski ehtimal olunan vergi ödəyicilərinə münasibətdə Vergilər Nazirliyinin iş prinsipləri barədə məlumat verilərək bildirilib ki, Vergi risklərinin təhlili və nəzarəti Baş İdarəsi tərəfindən bu funksiyalar yerinə yetirilir:

- vergidən yayınma hallarının qarşısının alınması;
- vergitutma bazasının genişləndirilməsi və vergi potensialının düzgün müəyyənəndirilməsi sahəsində tədbirlərin görülməsi və onlara nəzarətin təşkili;
- vergi inzibatchılığı çərçivəsində risk meyarları nəzərə alınmaqla fəaliyyət sahələri üzrə təhlillər aparılması və vergidən yayınma risklərinin aradan qaldırılması ilə əlaqədar təkliflərin verilməsi;
- dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlar üzrə fəaliyyət göstərəcəklərini, eləcə də dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üzrə müəyyən olunan vəsaitlərin təhlil edilməsi;

• vergi ödəyiciləri üzrə vergidən yayınma risklərinin təhlili və s.

Bunlardan əlavə, baş idarə vergi risklərinin təhlili, onların minimalaşdırılması, vergi nəzarətinin təkmilləşdirilməsi, hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və vergi ödəyicilərinin uçotunun aparılması, habelə vergilərin vaxtında və tam məbləğdə dövlət büdcəsinə köçürülməsi sahəsində təhlil və nəzarət işlərini yerinə yetirir.

Qonaqların diqqətinə çatdırılıb ki, Vergilər Nazirliyi vergidən yayınma hallarının qarşısının alınması, kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılması və vəsaitlərin büdcəyə yönləndirilməsi üçün kompleks tədbirlər həyata keçirir. Bu məqsədlə ictimai məlumatlandırma («Whistleblow») mexanizmi hazırlanacaq. Vergidən yayınan vergi ödəyiciləri üzərində ictimai nəzarət mexanizminin beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla yaradılması və vergidən yayınma faktları barədə vergi orqanına məlumat verən şəxslərin mükafatlandırılması nəzərdə tutulub.

Layihə rəhbəri Kristofer Uels biznes fəaliyyətinin vergiyə cəlb edilməsi üzrə davranış kodeksinə uyğun olaraq, zərərli tədbirlərin aradan qaldırılması ilə bağlı irəliləyiş, inzibati əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım, o cümlədən vergi inzibatchılığının həyata keçirilməsi və icra potensialı barədə danışıb.

Görüşdə fiskal siyasət, xüsusilə də vergi islahatlarının gedişatı, vergi sisteminin iqtisadi siyasət məqsədlərini nə dəyərdə dəstəkləməsi, büdcə vəsaitlərini dəstəkləmək üçün gəlirlərin ödənilməsində ayrı-ayrı vergi növlərinin rolu, vergi siyasətinin müəyyən edilməsində Maliyyə, Vergilər və İqtisadiyyat nazirliklərinin rolu və vəzifələri, vergi qanunvericiliyində aparılan dəyişikliklərin mexanizmi və mütəmadiyi, vergi qanunvericiliyində dəyişikliklər layihəsinin hazırlanması və s. barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

«Elektron cinayət işi» modulu təqdim olundu

Vergilər Nazirliyi tərəfindən «Elektron cinayət işi» modulunun tətbiqi ilə bağlı təqdimat mərasimi keçirilib. Vergilər nazirinin müavini, 3-cü dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri Namiq Əliyev tədbirdə çıxış edərək son illər vergi sistemində aparılan islahatlar barədə danışıb, dövlət başçısının 4 avqust tarixli sərəncamı və bu sərəncam çərçivəsində görülməli işlər barədə ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, ölkə Prezidentinin «2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətlərinin təsdiqi və vergi inzibatchılığının təkmilləşdirilməsi haqqında» sərəncamından irəli gələn tapşırıqların icrası çərçivəsində Vergilər Nazirliyində «Elektron cinayət işi»nin tətbiqi ilə bağlı hazırlıq işləri artıq yekunlaşıb. Modulun tətbiqi ilə bağlı Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamentinin (VCİAD) müstəntiq və təhqiqatçıları üçün treninqlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Tədbir zamanı vergi sistemində son illərdə elektron sahədə aparılan islahatlarla bağlı filmin nümayişindən sonra Vergilər Nazirliyinin Vergi cinayətlərinin təhlili və vergi borclarının alınması Baş İdarəsinin rəisi, vergi xidməti müşaviri Zeynalabdin Məmmədov çıxış edərək bildirib ki, VCİAD qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada vergi hüquqpozmalarına və cinayətkarlığa qarşı mübarizə

sahəsində təhqiqat, istintaq və əməliyyat-axtarış fəaliyyətini həyata keçirir: «Ölkə başçısının 25 avqust 2000-ci il tarixli fərmanına əsasən, Cinayət Məcəlləsinin 9 maddəsi üzrə ibtidai istintaqı aparmaq səlahiyyəti Vergilər Nazirliyinə həvalə edilib. Bu maddələr üzrə cinayət işləri Vergilər Nazirliyi tərəfindən başlandıq-

da, həmin cinayətlərin ibtidai istintaqı zamanı Cinayət Məcəlləsinin daha 27 maddəsində göstərilən cinayətlərin əlamətləri aşkar olunarsa, bu maddələr üzrə də ibtidai istintaq Vergilər Nazirliyi tərəfindən aparılır. Göründüyü kimi, departament ümumilikdə Cinayət Məcəlləsinin 36 maddəsi üzrə ibtidai istintaq aparmaq

100-dən artıq sənədin nümunəvi formaları hazırlanıb. Müstəntiq və təhqiqatçılar modulun müvafiq bölmələrində tələb olunan məlumatları düzgün şəkildə doldurmaqla, eləcə də zəruri qeydlərini və əlavələrini etməklə həmin nümunəvi formalardan istifadə edə biləcəklər. Qeyd edilib ki, departamentə daxil olmuş cinayət

səlahiyyətlərinə malikdir. «Elektron cinayət işi» modulu da VCİAD tərəfindən aparılan ibtidai araşdırmanın tezliyinin və keyfiyyətinin artırılması, materialların və cinayət işlərinin elektron uçotunun təşkili məqsədilə yaradılıb. «Elektron cinayət işi» modulu cinayət işlərinin vahid elektron sistemidir və Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sisteminin (AVIS) tərkibində fəaliyyət göstərəcək. Bu modulun tətbiqi ilə bağlı qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq ümumilikdə

xarakterli faktları əks etdirən material və cinayət işi nömrələri, habelə prosesual sənədlərin qeydiyyat nömrəsi modul vasitəsilə avtomatik rejimdə verilir, ibtidai araşdırma zamanı qəbul edilən sənədlər cinayət işinin nömrəsi altında çeşidlənir.

Bildirilib ki, «Elektron cinayət işi»nin tətbiqi nəticəsində vergi sistemində şəffaflyq, istintaqın tezliyi və keyfiyyəti daha da artacaq, korrupsiyaya qarşı mübarizə, ibtidai araşdırmaya nəzarət gücləndiriləcək, vahid elektron statistik uçot bazası qurulacaq, əlavə inzibatchılıq tədbirləri minimuma endiriləcək, vaxta qənaət ediləcək, insan resurslarından səmərəli istifadə olunacaq, özünə nəzarət və elektron məhkəmə sistemində inteqrasiya imkanı yaradılacaq.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının, Nazirlər Kabinetinin, Baş Prokurorluğun, Daxili İşlər, Ədliyyə, Fövqəladə Hallar nazirliklərinin, Dövlət Gömrük Komitəsinin, Dövlət Təhlükəsizlik, Dövlət Sərhəd xidmətlərinin, Vəkillər Kollegiyasının nümayəndələri, məhkəmə orqanlarının hakimləri iştirak ediblər.

Təqdimat mərasimində iştirak edən qonaqlar «Elektron cinayət işi» modulunun tətbiqi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

«Elektron cinayət işi» modulunun hazırlanması və istifadəyə verilməsi ölkədə informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi sahəsində Vergilər Nazirliyinin həyata keçirdiyi tədbirlərin davamı kimi qiymətləndirilə bilər

Sahib İsmayilov, Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi, 1-ci dərəcəli hüquqşünas: «Vergilər Nazirliyində «Elektron cinayət işi»nin tətbiqinə başlanılmasını yüksək qiymətləndirirəm. Məlumat üçün bildirim ki, Baş Prokurorluq tərəfindən də artıq bir neçə ildir ki, «Elektron cinayət işi» sistemi fəaliyyət göstərir. Hüquq-mühafizə orqanları arasında digər bir qurumun da bu modulu tətbiq et-

məsi ölkə başçısının «Elektron məhkəmə» sisteminin yaradılması barədə sərəncamının icrası istiqamətində atılan önəmli addım hesab edirəm».

Elxan Heybətov, Daxili İşlər Nazirliyinin Əməliyyat və statistik informasiya Baş İdarəsinin şöbə rəisi: «Vergilər Nazirliyində «Elektron

cinayət işi» modulunun tətbiqi zamanın tələbinə uyğundur. Bu proqram həm nəzarət funksiyası daşıyır, həm də bu sahədəki materiallarla bağlı daha rahat informasiya əldə etməyi mümkün edir. Məmnuniyyətlə qeyd etməyi lazım bilirəm ki, Vergilər Nazirliyi xidmətlərin elektronlaşması səviyyəsinə görə öndə gedən dövlət qurumlarından».

Natiq Hüseynov, Baş Prokurorluğun Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin rəisi, 3-cü dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri: «Elektron cinayət işi» modulunun hazırlanması və istifadəyə verilməsi ölkədə informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi sahəsində Vergilər Nazirliyinin həyata keçirdiyi tədbirlərin davamı kimi qiymətləndirilə bilər. Ümid edirik ki, modulun istifadəyə verilməsi Vergilər Nazirliyində cinayət işləri üzrə ibtidai araşdırmanın aparılmasında səmərəliliyin təmin olunmasına, vətəndaşların hüquqlarının qorunmasına kömək edəcəkdir. Bu sistem Baş Prokurorluqda da mövcuddur və Vergilər Nazirliyi ilə fəaliyyətimizi birgə quraraq, gələcək-

yerinə yetirəcəyik».

Ulvi Zülfüqarov, Dövlət Gömrük Komitəsinin İstintaq idarəsinin rəisi, gömrük xidməti polkovniki: «Elektron cinayət işi» modulunun tətbiqi ilə bağlı bu tədbir yerində və zamanında edilmiş təqdimatdır. Təbii ki, Vergilər Nazirliyində bu modulun tətbiqi istintaqçıların işinin asanlaşdırılmasına imkan yaradacaq, şəffaflyqın təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq».

Elçin Babayev, Daxili İşlər Nazirliyinin Baş əməliyyat və statistik informasiya idarəsinin şöbə rəisi: «Vergilər Nazirliyi istər əhalinin məlumatlandırılmasında, istərsə də sahibkarlara göstərilən xidmətlərin elektronlaşdırılması istiqamətində ən fəal dövlət qurumlarından».

Daxili İşlər Nazirliyində də «Elektron cinayət işi» modulunun tətbiqi ilə bağlı hazırlıq işləri gedir və bu mənada, Vergilər Nazirliyi daha bir yaxşı nümunə yaratmağa nail ola bilər».

Aytən NƏBİYƏVA

Azərbaycan vergi məqsədləri üçün şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə yüksək reytingə layiq görülüb

Azərbaycan Prezidentinin «2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri»nin təsdiqi və vergi inzibətçiliğinin təkmilləşdirilməsi haqqında» sərəncamı vergi orqanları qarşısında mühüm vəzifələr müəyyən edib. Vergilər nazirinin müşaviri Riyad Hüseynovla müsahibənin əsas mövzusu nazirliyin beynəlxalq sahədə apardığı işlər barədədir.

- Riyad müəllim, ölkədə aparılan vergi islahatları çərçivəsində beynəlxalq sahədə görülən işlərin ümumi istiqamətlərini necə səciyyələndirmək olar?

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin şəffaflığın artırılması istiqamətində apardığı məqsədyönlü siyasətə, vergi orqanları qarşısında qoyulmuş tələblərə və tapşırıqlara uyğun olaraq, ölkəmiz 2013-cü ildə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) «Vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə Qlobal Forumu»na üzv olmuşdur. O vaxtdan bəri vergi məsələləri üzrə xarici ölkələrlə aparılan məlumat mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq standartların tələblərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində Vergilər Nazirliyi tərəfindən aparılan işlər artıq öz müsbət nəticələrini vermişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, genişmiqyaslı islahatlar və konkret hədəflərə yönəlməli proqramlar nəticəsində ölkəmizdə artıq müasir beynəlxalq standartlara cavab verən vergi xidməti formalaşdırılıb. Azərbaycanda çevik və səmərəli vergi siyasətinin həyata keçirilməsi üçün vahid qanunvericilik bazası yaradılıb və qabaqcıl ölkələrin vergi qanunvericiliyi ilə uzlaşdırılıb. Milli vergi sistemi fiskal məqsədlərə yanaşı, ölkədə sahibkarlığın inkişafına, özəl sektorun dəstəklənməsinə və investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına, eləcə də vergi mexanizmləri vasitəsilə iqtisadi inkişafın təmin edilməsinə dəstək verir. Hazırda dünyanın qabaqcıl ölkələrində tətbiq olunan eksport vergi xidmətləri ölkəmizdə fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinə də təqdim edilir.

Dövlət başçısının «2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri»nin təsdiqi və vergi inzibətçiliğinin təkmilləşdirilməsi haqqında» sərəncamı da Azərbaycan vergi sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və vergi inzibətçiliğinin keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyması istiqamətində bir sıra əhəmiyyətli tədbirlərin həyata keçirilməsinə nəzərdə tutulur. Bu tədbirlərə vergitutma bazasının genişləndirilməsi; vergi yoxlamalarının təmin edilməsi, keçirilməsi və nəticələrinin rəsmiləşdirilməsi prosesi üzrə vergi inzibətçiliğinin daha da təkmilləşdirilməsi; vergi yoxlamalarının qanunla müəyyən edilmiş tələblərə əməl olunmaqla qısa müddətdə başa çatdırılması; elektron auditin tətbiqi dairəsinin genişləndirilməsi; vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması; riskin qiymətləndirilməsi sisteminin yaradılması; vergi bəyannamələrinin formalarının təkmilləşdirilməsi kimi mühüm vəzifələr aiddir. Hazırda Vergilər Nazirliyi sərəncamın icrası ilə bağlı genişmiqyaslı işlər aparır.

Şəffaflığın artırılması, institutional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq öhdəliklərin yerinə yetirilməsi məqsədilə indiyədək ölkəmizdə kompleks tədbirləri əhatə edən fəaliyyət planları uğurla icra edilib, vergi qanunvericiliyi və inzibətçiliğinin beynəlxalq standartlar nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilməsi, innovativ və geniş elektron xidmətlər sisteminin yaradılması təmin olunub. Bütün bunlar isə, öz növbəsində, vergi sisteminin idarəetmə və nəzarət mexanizmlərinin səviyyəsini yüksəltməyə, vergi münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində çevik siyasət həyata keçirməyə, ölkəmizin investisiya cəlb ediciliyinin yüksəldilməsinə, beynəlxalq təşkilatların və xarici dövlətlərin müvafiq qurumları ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri yaradılmasına və səmərəli məlumat mübadiləsi sisteminin qurulmasına imkan verib.

Sərəncamda nəzərdə tutulan tədbirlərin mühüm bir hissəsi beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilən müxtəlif mexanizmlərin milli vergi sisteminə tətbiq olunması, eləcə də global vergi trendlərinə uyğunlaşaraq beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi kimi məsələləri əhatə edir. Məsələn, sərəncamda xərclərin süni şəkildə artırılması (transfer qiymətləndirmə) hallarını aradan qaldırmaq məqsədilə qanunvericilik bazasının yaradılması, şirkətlərin gəlir və xərclərinin düzgün müəyyən edilməsi üçün ölkə hüquqlarından kənarda, o cümlədən vergi sığınacağı hesab olunan dövlətlərdə və ya ərazilərdə (offşor zonalar) təsis edilmiş şəxslər tərəfindən həyata keçirilən əməliyyatlar üzrə əldə edilən gəlirlərin transfer qiymətləri tətbiq olunmaqla vergiyə cəlb edilməsi üçün qanunvericiliyə dəyişiklik olunması, Azərbaycan Respublikası ilə digər dövlətlər arasında ikiqat vergitutma aradan qaldırılmasına dair beynəlxalq sazişlərin inzibətçiliyi qaydalarının sadələşdirilməsi, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının Qlobal Forumu çərçivəsində vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə yüksək beynəlxalq reytingin əldə edilməsi və bu reytingi daimi saxlamaq məqsədilə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, ölkə hüquqlarından kənarda əldə edilmiş gəlirlərin vergiyə cəlb olunmasına şəffaflıq təmin etmək və səmərəli vergi nəzarəti həyata keçirmək üçün digər dövlətlər arasında maliyyə məlumatlarının avtomatik mübadiləsi məqsədilə hökumətlərə sıx müqavilələrin bağlanması və s. kimi tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub.

- İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı tərəfindən həzirlənmiş «Vergitutma sahəsində məlumat mübadiləsi və şəffaflıq standartı» barədə məlumat verməyinizi istərdik.

- Ölkə başçısının sərəncamından irəli gələn vəzifələrdən biri də vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə yüksək beynəlxalq reytingin əldə edilməsidir. Son dövrlərdə beynəlxalq vergitutma sahəsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdən biri vergi orqanları arasında məlumat mübadiləsinin genişləndirilməsi və bu sahədə formalaşmış beynəlxalq standartların tətbiqinin təmin edilməsidir. BMT, G8, G20 ölkələri, Avropa Şurası və Avropa İttifaqı tərəfindən tövsiyə edilən, OECD tərəfindən hazırlanmış «Vergitutma sahəsində məlumat mübadiləsi və şəffaflıq standartı» OECD-nin Model Vergi Konvensiyasının 26-cı maddəsində və 2002-ci il tarixli Vergi məsələləri üzrə Məlumat Mübadiləsi Model Sazişində əksini tapıb. Bu standartın tətbiqinə nail olmaq məqsədilə 2009-cu ildə OECD-nin Vergi Siyasəti və İnizibatçılığı Mərkəzi nəzdində «Vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə Qlobal Forum» yaradılıb. Artıq dünyanın 134 ölkəsi 2010-cu ildən faktiki olaraq müstəqil təşkilat kimi fəaliyyət göstərən bu qurumun üzvüdür. Bundan əlavə, Forumda 9 beynəlxalq və regional təşkilat - BMT, Dünya Bankı, Beynəlxalq Valyuta Fondu, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, İnter-Amerika İnkişaf Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və Avropa Birliyi Ölkələrinin Katibliyi müşahidəçi qismində təmsil olunurlar. Forumu üzvlük dövlətlərin, ilk növbədə, məlumat mübadiləsi haqqında müqavilələr üzrə danışıqlar aparmaq, təmsil olunan beynəlxalq maliyyə qurumları ilə məlumat mübadiləsi etmək imkanlarını artırır. Forum vergi məqsədləri üçün şəffaflığın artırılması üzrə zəngin ekspertiza mənbə-

sidir. Qlobal Forumun qaydalarına əsasən, hər bir üzv ölkə iki mərhələdən ibarət qiymətləndirmə prosesinə cəlb olunur. Birinci mərhələdə qanunvericiliyin beynəlxalq standartlara uyğunluğu, ikinci mərhələdə isə həmin qanunvericiliyin praktikada tətbiqi səviyyəsi qiymətləndirilir. Hər iki mərhələnin nəticələri əsasən ölkənin beynəlxalq standartlara uyğunluq səviyyəsi müəyyən edilir.

- Azərbaycan Respublikası 2013-cü il fevralın 26-da Qlobal Forumu üzv olmaqla məlumat mübadiləsi və şəffaflıq sahəsində beynəlxalq razılaşdırılmış standartın tətbiqi öhdəliyini qəbul edib...

- Azərbaycan üzrə Qiymətləndirmənin birinci mərhələsinə ölkəmizdə vergi məqsədləri üçün məlumat mübadiləsinin tətbiqi mexanizmi üzrə qanunvericiliyin tələblərinə müsbət rəy verilərək, ölkəmizin qiymətləndirmənin birinci mərhələsinə uğurla keçdiyi qərar alınıb. İkinci mərhələdə isə Qiymətləndirmə Qrupunun üzvləri 1 mart ayında ölkəmizə səfər edib-

“Azərbaycanın investisiya potensialının dünyada tanınması ilə xarici investisiya axınının stimullaşdırılması, eləcə də iri maliyyə mərkəzlərinin təmsil olunduğu unikal bir Forumda ölkəmizin etibarlı partnyor kimi qəbul edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır

lər. Səfər müddətində ekspertlər məlumatların mübadiləsi üzrə səlahiyyətli dövlət qurumlarının nümayəndələri ilə görüşlər keçirib, vergi inzibətçiliğində şəffaflıq prinsiplərinin gözlənilməsi ilə əlaqədar görülmüş işlər və məlumat mübadiləsi prosesi ilə tanış olub, Vergilər Nazirliyində məlumatların təhlükəsizliyinin beynəlxalq standartlar səviyyəsində qorunması sistemini nəzərdən keçiriblər. Ölkə üzrə yekun hesabat 2016-cı ilin 26-30 sentyabr tarixlərində Fransanın Paytaxtı Paris şəhərində Qiymətləndirmə Qrupunun (PRG) 24-cü iclası zamanı geniş müzakirə edilmişdir. Hesabatın müzakirəsi Qlobal Forumun prezidenti, katibliyin rəhbəri, Qiymətləndirmə Qrupunun 30 ölkənin nümayəndələrindən təşkil olunmuş üzvləri, qiymətləndiricilər və Vergilər Nazirliyinin nümayəndə heyətinin iştirakı ilə keçirilib.

Müzakirələr zamanı Vergilər Nazirliyi və xarici dövlətlərin aidiyyəti orqanları ilə aparılan məlumat mübadiləsinin səmərəliliyinin obyektiv qiymətləndirilərək hesabatın qəbul edilməsi üçün zəruri olan əlavə məlumatlar təqdim edilmişdir. 2016-cı ilin sentyabr ayının 30-da Azərbaycan üzrə ölkə hesabatı təsdiq edilmişdir. Bununla da Azərbaycan Vergi məqsədləri üçün şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə «Əsasən uyğundur» reytinginə layiq görülüb. Qlobal Forumun qaydalarına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası üzrə yekun reyting 31 oktyabr 2016-cı il tarixdə rəsmən bəyan olunub və noyabr ayının 4-də dərc edilmişdir.

- Azərbaycanın OECD-nin Vergi məqsədləri üçün şəffaflıq və məlumat üzrə Qlobal Forumu çərçivəsində əldə etdiyi reyting balının müsbət cəhətləri və faydası nədən ibarətdir?

- Qlobal Forum çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının qazandığı yüksək reyting balı ölkəmizdə şəffaflıq, beynəlxalq standartlara uyğun və bütün tərəfdaş ölkələrlə səmərəli məlumat mübadiləsinin aparılması imkanını təmin edən müasir vergi sisteminin mövcudluğunun obyektiv əyani sübutudur. Vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə Qlobal Forum hazırda vergitutma ilə bağlı məsələlərdə ixtisaslaşmış ən böyük təşkilat olmaqla yanaşı, onun hazırladığı standartlar ölkələrin vergi məsələlərində şef-

faflığın ən mötəbər göstəricilərinin hesab edilmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Qlobal Forumun üzvü olan 137 dövlət arasında yüksək reyting almış ABŞ, Avstriya, Almaniya, İtaliya, İsrail, Niderland, Macarıstan, Polşa, Braziliya, Rusiya, Malayziya kimi 77 ölkədən biridir. Qlobal Forumun üzvləri olan bir sıra ölkələr isə hələlik yüksək reyting qazana bilməyiblər.

- Qlobal Forumun standartlarından və qiymətləndirmə qaydalarından hansı sahələrdə istifadə olunur?

- Bu qaydalar müxtəlif dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən vergi sığmacalarının və vergi məqsədləri üçün əməkdaşlıq etməyən qeyri-şəffaf ölkələrin «qara siyahı»ları tərtib edilməsinə geniş istifadə olunur və bu zaman əsas göstəricilərdən biri kimi Qlobal Forum çərçivəsində üzv dövlətlərin əldə etdikləri reyting ballarına istinad edilir.

Azərbaycanın yüksək reytingə layiq görülməsi ölkəmizə bir sıra üstünlüklər qazandırır. Bunların sırasında, ilk növbədə, əlverişli investisiya mühitinin və şəffaflığın təminatı fonunda beynəlxalq arenada ölkənin nüfuzunun yüksəlməsi imkanları qeyd olunmalıdır. Azərbaycanın investisiya potensialının dünyada tanınması ilə xarici investisiya axınının stimullaşdırılması, eləcə də iri maliyyə mərkəzlərinin təmsil olunduğu

dığı «Doing Business 2017» hesabatı ölkəmizin vergi sisteminin inkişafını xarakterizə etmək, həmçinin görülən işlərə qiymət vermək baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Hesabatda Azərbaycan birbaşa Vergilər Nazirliyinə aidiyyəti olan «Biznesə başlama» meyarı üzrə dünya ölkələri arasında 5-ci, «Vergilərin ödənişi» meyarı üzrə isə 40-cı yeri tutur. Mötəbər beynəlxalq qurumun milli vergi sistemində verdiyi rəy ölkəmizdə aparılan səmərəli işlərin müsbət nəticəsi kimi də dəyərləndirilə bilər.

- Azərbaycan Respublikasının digər dövlətlərlə bağladığı ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sazişlər ölkəmizin iqtisadi və investisiya əməkdaşlığı sahəsində əsas tərəfdaşlarını tam əhatə edirmi?

- Son illər ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılmasını nəzərdə tutan sazişlər şəbəkəsi əhəmiyyətli dərəcədə genişlənişdir. Azərbaycan imzaladığı 51 sazişdən 47-si artıq qüvvəyə minib, qalanları isə müvafiq prosedurlar təmənləndirilib və qüvvəyə minəcək. Təbii ki, bu müqavilələr hazırlanarkən, ilk növbədə, ölkəmizin iqtisadi əlaqələrinin güclü olduğu dövlətlərə xüsusi diqqət yetirilir. Müqavilələrdən 23-ü Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə bağlanmış, digər müqavilələr isə respublikamızın əsas xarici ticarət tə-

daniya ilə imzalanmış analogi səmərəli Azərbaycan Respublikası tərəfindən təsdiq edilmiş və qarşı tərəfdən də dövlətdaxili prosedurlar bitdikdən sonra qüvvəyə minəcək. Bunlardan əlavə, müqavilələrin layihələri üzrə Mərakeş, İrlandiya, İsrail, Danimarka, Sinqapur və Slovakiya ilə razılıq əldə edilmiş və gələcəkdə həyata keçiriləcək rəsmi sərəflər və ya görüşlər zamanı bu sərəflərin də imzalanması nəzərdə tutulur. Türkmənistan, Portuqaliya, Oman, Albaniya, Qırğızıstan, Hindistan, Suriya, Banqladeş və Malayziya ilə də ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sazişlərin razılaşdırılması üzrə işlər aparılmaqdadır.

- Yəqin ki, xarici dövlətlərlə əməkdaşlığın əhatə dairəsi dediklərinizlə məhdudlaşmır...

- Hazırda vergi məlumatlarının mübadiləsi bütün dünyada müzakirə olunan aktual məsələlərdən biridir. Məlumat mübadiləsi ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında sazişlərin müddəalarına, xüsusi sazişlərə, o cümlədən çoxtərəfli sazişlərə əsasən həyata keçirilə bilər. Son dövrlərdə vergi məsələlərində şəffaflıq, məlumat mübadiləsi və beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində səmərəliliyin artırılması istiqamətində gedən global proses və tendensiyalar nəzərə alınmaqla, Vergilər Nazirliyi tərəfindən avtomatik məlumat mübadiləsi və vergi-

etibarlı partnyor kimi qəbul edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə məlumat mübadiləsi üzrə etibarlı tərəfdaş profilini daha da yüksəldir və mötəbər beynəlxalq təşkilatların ölkəmizdə həyata keçirilən layihələrə dəstəyini təmin edir.

- Vergilər Nazirliyi global vergi əməkdaşlığının fəal iştirakçısıdır. Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın hazırkı vəziyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Vergilər Nazirliyi son illərdə beynəlxalq əlaqələrinin əsaslı şəkildə genişləndirib. Əməkdaşlıq edilən təşkilatların və qurumların coğrafiyası da bunu əyani təsdiq edir. Hazırda nazirliyin Avropada xidməti Vergi Administrasiyaları Təşkilatı (IOTA), OECD, Beynəlxalq Anti-Korrupsiya Akademiyası (IACA), Avropa İttifaqı, MDB vergi orqanları rəhbərlərinin Koordinasiya Şurası, Amerikada xidməti Vergi Administrasiyaları Mərkəzi (CIAT), BMT, İslam Ölkələrinin Vergi Administrasiyaları Assosiasiyası (ATA-IC), Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa Birliyi və digər təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq münasibətləri var. İstər bu beynəlxalq qurumlar, istərsə də qabaqcıl dövlətlərin vergi orqanları ilə ikitərəfli əməkdaşlıq istiqamətləri ölkəmizin strateji hədəfləri, eləcə də beynəlxalq vergitutma sahəsində mövcud tendensiyalar nəzərə alınmaqla müəyyən edilmişdir.

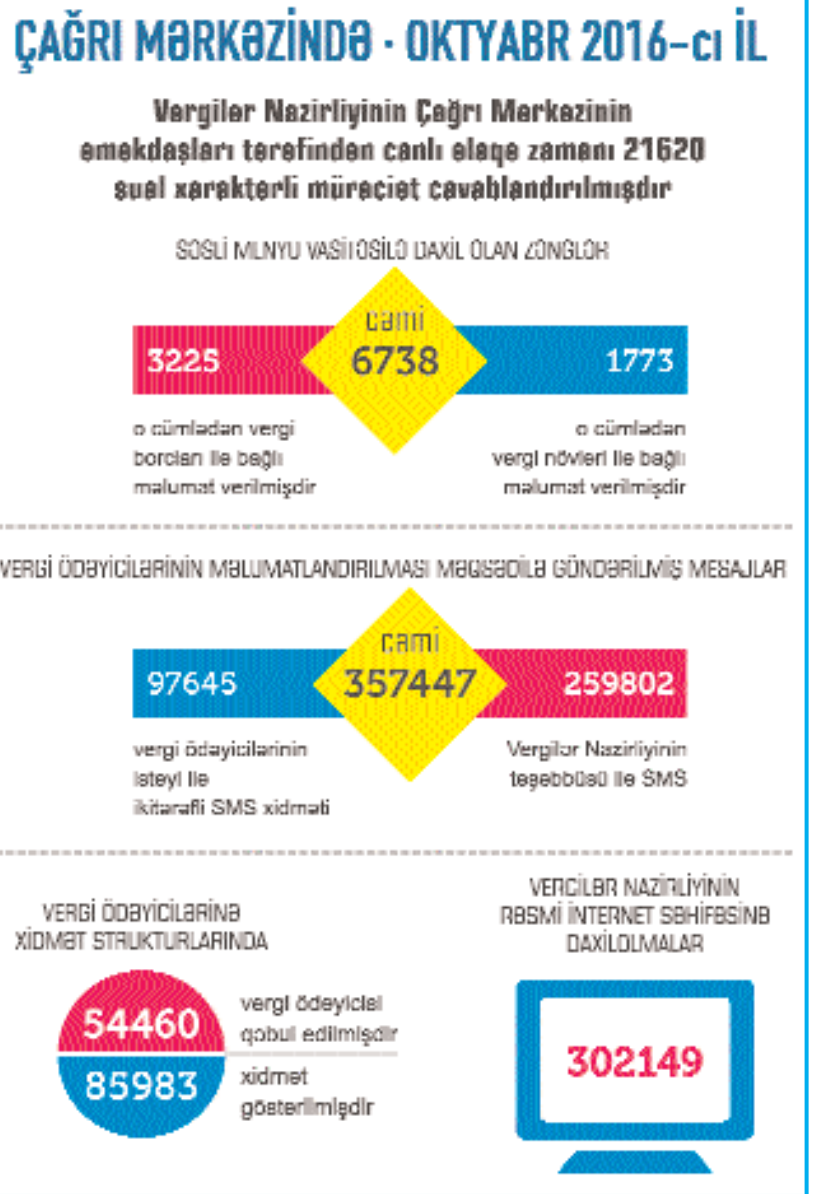
Vergilər Nazirliyi vergitutma sahəsində eksər aparıcı və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində dünyada mövcud olan ən mötəbər təcrübələrin öyrənilməsi və ölkəmizdə tətbiq olunması, insan resurslarının peşəkarlıq səviyyəsini artırılması üçün bu təşkilatların verdiyi imkanlardan maksimum yararlanmağa çalışır. Bir müddət əvvəl İtaliya Azərbaycan məlumat mübadiləsi üzrə tərəfdaşların «Ağ siyahı»na daxil edilib. Bu, İtaliya bazarında çalışan Azərbaycan rezidentlərinin geniş vergi güzətləri əldə etməsi deməkdir.

Dünya Bankının 190 ölkənin biznes mühitinin qiymətləndirilməsi əsasında hazırla-

naşın müvafiq prosedurlar təmənləndirilib və qüvvəyə minəcək. Təbii ki, bu müqavilələr hazırlanarkən, ilk növbədə, ölkəmizin iqtisadi əlaqələrinin güclü olduğu dövlətlərə xüsusi diqqət yetirilir. Müqavilələrdən 23-ü Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə bağlanmış, digər müqavilələr isə respublikamızın əsas xarici ticarət tə-

lən yığılmasında yardım haqqında Anlaşma Memorandumunun model layihəsi hazırlanıb və 40-a yaxın ölkə ilə bu cür Memorandumun bağlanması məsələsi müzakirə edilməkdədir. Bununla yanaşı, OECD tərəfindən hazırlanmış və vergitutma məqsədləri üçün müxtəlif dövlətlər tərəfindən xarici şəxslərin oradakı hesabları haqqında məlumatların toplanmasını, həmin şəxslərin rezidenti olduqları dövlətlərlə avtomatik mübadilənin vahid prinsiplərini tənzimləyən Ümumi Hesabatlılıq Standartına (Common Reporting Standard - CRS) əsasən, Azərbaycan Respublikasının «Səlahiyyətli orqanlar arasında maliyyə hesabları barədə məlumatların avtomatik mübadiləsinə dair Razılışma»ya qoşulması istiqamətində işlər görülməkdədir.

Hesab edirik ki, bütün bunlar vergi bazasının genişlənməsinə və dövlət büdcəsinə vergi daxilolmalarının artmasına öz müsbət təsirini göstərəcəkdir.

Vergi ödəyicisinin sualı var...

Samira Musayeva

Vergilər Nazirliyinin Vergi siyasəti və strateji araşdırmalar Baş İdarəsinin rəisi vergi ödəyicilərinin suallarına cavab verir

Əmlakın pay şəklində qoyulması

Təsisçi tərəfindən müəssisənin nizamnamə kapitalının artırılması məqsədilə pay şəklində hər hansı əmlakın qoyulması vergiyə cəlb olunurmu?

Vergi Məcəlləsinin (VM) 13.2.10-cu maddəsinə əsasən, mallar üzərində mülkiyyət hüququnun başqasına verilməsi, o cümlədən (lakin bunlarla məhdudlaşdırılmayan) malların satışı, mübadiləsi, hədiyyə verilməsi, natura şəklində əməkhaqqı ödənilməsi və natura şəklində digər ödəmələr, həmçinin girov qoyulmuş mallar üzrə mülkiyyət hüququnun girov saxlayana və ya digər şəxsə keçməsi malların təqdim edilməsi sayılır.

Şəxs və ya şəxslər qrupu aktivləri hər hansı hüquqi şəxsə bu hüquqi şəxsə iştirak payı əvəzinə verirsə (hər hansı öhdəlik götürməklə və ya götürməməklə), aktivlərin verilməsi onların vergiyə cəlb olunan təqdim edilməsi sayılır (VM, maddə 146.1.1).

VM-in 146.1-ci maddəsinin

müddəaları şamil edilən aktivi alan iştirakçı üçün onun dəyəri aktivi verən iştirakçı üçün onun verilmə vaxtındakı dəyərinə bərabərdir və aktivin balans dəyəri onu alan şəxsə keçir (VM, maddə 146.2).

İdخال olunan əmlak istisna olmaqla, müəssisənin nizamnamə fonduna (kapitalına) pay şəklində hər hansı əmlakın qoyulması (əmlakın pay şəklində qoyuluşu, onun müqabilində bilavasitə digər əmlakın əldə edilməsi ilə əlaqədar olmadıqda) ƏDV-dən azdır (VM, maddə 164.1.5).

Qeyd olunanlara əsasən:

Təsisçi tərəfindən müəssisənin nizamnamə kapitalının artırılması məqsədilə pay şəklində hər hansı əmlakın qoyulması mənfəət vergisi məqsədləri üçün vergiyə cəlb olunan təqdim edilməsi sayılır və ƏDV-dən azdır.

Qanunvericiliyə riayət etmək hər kəsin Konstitusiyaya borcudur

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 73-cü maddəsinə görə, vergiləri və digər dövlət ödənişlərini tam və vaxtında həyata keçirmək hər kəsin borcudur. Hər bir şəxs Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına ciddi şəkildə əməl etməlidir, əks təqdirdə, qanunvericiliyin pozulması halları yaranır ki, bu da həmin şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi ilə nəticələnir. Konstitusiyanın 72-ci maddəsində o da bildirilir ki, qanunu bilməmək heç kəsi məsuliyyətdən azad etmir.

Beləliklə, hər bir gəlir əldə edən hüquqi və ya fiziki şəxs bilməlidir ki, Vergi Məcəlləsində göstərilən hallarda və qaydada müəyyən edilən vergiləri (o cümlədən cari vergi ödəmələrini) ödəmək vəzifəsi onun vergi öhdəliyi hesab olunur. Vergi öhdəliklərini yerinə yetirməmək həm Konstitusiyanın, həm də digər qanunvericilik aktlarının tələblərinin kobud şəkildə pozulması deməkdir.

Azərbaycanda vergi yükünün Avropa ölkələrinə nisbətən xeyli az, vergi dərəcələrinin isə aşağı olmasına baxmayaraq, vergidən yayınmağa cəhd edən və vergi borcuna etinasız münasibət göstərən vergi ödəyicilərinin sayı hələ də az deyil. Bununla belə, vergi orqanları vergi borcu yaranan zaman ödəyiciyə qarşı dərhal sort tədbirlər görmür. İlk növbədə, borclu vergi ödəyicisi ilə əlaqə yaradır və ona vergi öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi, dövlət büdcəsinə ödənilməli borcu haqqında məlumat verilir, qanunvericiliyin tələbləri izah olunur. Vergilər Nazirliyində tətbiq edilən müasir informasiya texnologiyaları vergi ödəyicilərinin dərhal məlumatlandırılmasına geniş im-

kanlar yaradır. Belə ki, borclu vergi ödəyiciləri elektron bildirişlərlə yanaşı, SMS və səsli mesajlar vasitəsilə ətraflı məlumatlandırılır, borcların yaranma səbəbləri, ödənilmədiyi halda görülməli tədbirlər barədə geniş izahatlar verilir. Bu metod bir çox hallarda yaranmış vergi borclarının ilkin mərhələdə heç bir məcburi tədbir görülmədən ödənilməsi ilə nəticələnir.

Vergi borclarının könüllü ödənilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər nəticə verməkdə isə inzibati tədbirlər həyata keçirilir və vergi ödəyicisinin bank hesablarına sərəncam qoyulur. Vergi Məcəlləsinə əsasən, vergi ödəyicisinin milli və ya xarici valyutada cari və ya digər hesablarda

vəsaiti olduqda, vergi orqanının sərəncamı bank və ya digər kredit təşkilatı tərəfindən həmin sərəncamın daxil olduğu gün icra edilir. Vergi ödəyicisinin hesablarında vəsait olmadıqda və ya müəyyən edilən həcmdə vəsaitin döndürülməsinə kifayət etmədikdə, vergi orqanının sərəncamı bankda və ya digər kredit təşkilatında saxlanılır və vergi ödəyicisinin hesablarına vəsait daxil olduqca icra edilir. Bu tədbirlər də istənilən nəticə vermədikdə, vergi borclarının ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi, borclu vergi ödəyicisinin əmlakı siyahıya alınır.

Əgər vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini yerinə yetirərsə, əmlak

kın siyahıya alınması haqqında qərar həmin andan öz qüvvəsini itirir. Vergi ödəyicisinin əmlakı siyahıya alındıqdan sonra 30 gün müddətində vergi öhdəliyi yerinə yetirilmədikdə, məhkəmənin qərarı əsasında vergi öhdəliyinin icrasının təmin olunması məqsədilə siyahıya alınmış əmlak ixtisaslaşdırılmış açıq hərracda satılır və dövlət büdcəsinə olan borc tam şəkildə bu vəsait hesabına ödənilir. Təcrübə göstərir ki, vergi ödəyiciləri barədə siyahıya alınma tədbirləri görüldükdən sonra onların əksəriyyəti borclarını qısa müddət ərzində dövlət büdcəsinə ödəyirlər.

Rəşad SADIQOV

Vergi ödəyiciləri cəza tədbirlərinin tətbiq edilməsini gözləmədən dövlət qarşısında məsuliyyətlərini dərk edərək öz konstitusion borclarını yerinə yetirsələr, bu, onların xoşagəlməz hallardan siqortalıqlarını təmin etmiş olar.

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- ❖ Bu ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın **174** ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirib.
- ❖ Azərbaycan neftini Türkiyə üzərindən dünya bazarına çatdıran Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəmərinin (BTC) son dayanacağı olan Adananın Ceyhan mahalındakı Heydər Əliyev Dəniz Terminalından 2006-cı ildən etibarən bu il sentyabrın sonunadək **2 milyard 577 milyon 923 min** barel xam neft nəql edilib.
- ❖ Bu ilin doqquz ayı ərzində ARDNF-nin xarici valyuta satışları **4 milyard** ABŞ dolları təşkil edib.
- ❖ Türkiyədən pul köçürmələrinin **7%-**dən çoxu Azərbaycanın payına düşür.
- ❖ Bu il oktyabrın 1-nə Azərbaycan iqtisadiyyatında muzdlı çalışan işçilərin sayı **1516,4 min** nəfər təşkil edib.
- ❖ Azərbaycanda təbii qazla təmin edilən abonentlərin sayı **1 milyon 967 min 128-ə** çatıb.
- ❖ 2016-cı ilin yanvar-sentyabr aylarında Mərkəzi Bank tərəfindən keçirilən 13 hərrac nəticəsində cəlb olunmuş depozitlərin həcmi **555 milyon** manat, orta ölçülmüş faiz dərəcəsi **8,95%** təşkil edib.

kit r fli SMS xidm tind n istifadə qaydalar

İkitərəfli SMS xidmətindən «Azercell», «Bakcell» və «Narmobile» mobil operatorlarının abonentləri istifadə edə bilər.

Xidmətdən istifadə etmək üçün mobil telefonda *195* istifadəçi kodu*şifrə# yığılır və «YES» (məsələn: *195*0000541*121756#YES) düyməsi sıxılmaqla nömrə qeydiyyatdan keçirilməlidir.

Xidmətə abunə olmaq üçün qeydiyyatdan keçirilmiş mobil telefon nömrəsindən START yazıb 8195 nömrəsinə SMS göndərilməlidir. Bu zaman Səz 21 halda müvafiq məzmunlu SMS göndəriləcək.

Nömrə qeydiyyatdan keçirildikdən sonra xidmətə abunə olmadan 8195 nömrəsinə:

- 1 yazıb göndərməklə - dövlət büdcəsinə olan vergi borcu barədə
- 2 yazıb göndərməklə - təqdim edilməli bəyannamələr barədə
- 3 yazıb göndərməklə - fəaliyyətin aktiv və ya dayandırılmış olması barədə
- 4 yazıb göndərməklə - e-qutuda oxunmamış məktublarnın olub-olmaması barədə
- 5 yazıb göndərməklə - qeydiyyatda olan təsərrüfat subyektləri barədə məlumat ala bilərsiniz

8195 nömrəsinə göndərilmiş hər sorğuya görə nömrənin balansından 10 qəpik xidmət haqqı tutulur. Abunə olmuş vergi ödəyicilərinin nömrəsinin balansından ayda 1 manat 18 qəpik abunə haqqı tutulur.

Ukrayna nümayəndə heyəti ilə görüş

Noyabrın 11-də Ukraynanın Elektron İdarəçilik üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Oleksiy Viskubun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Vergilər Nazirliyində görüş keçirib. Vergi risklərinin təhlili və nəzarəti Baş İdarəsinin rəisi Zaur Fətizadə Vergilər Nazirliyinin yaranması, milli vergi sisteminin formalaşması və inkişafı, eləcə də nazirlik tərəfindən həyata keçirilən elektron xidmətlər sistemi barədə qonaqlara ətraflı məlumat verib.

Bildirilib ki, Azərbaycanın vergi sistemi dünyanın ən qabaqcıl ölkələrində tətbiq olunan əksər vergi xidmətlərini vergi ödəyicilərinə təqdim edir. Vergi ödəyicilərinin işinin asanlaşdırılması, onlara göstərilən xidmətlərin genişləndirilməsi istiqamətində

atılan addımlardan biri kimi 2007-ci ildən respublikamızda elektron bəyannamələrin tətbiqinə başlanılıb. Sonrakı dövrdə banklarla elektron mübadilə sistemi qurulub, elektron vergi hesab-fakturaları və ƏDV depozit hesabının tətbiqinə başlanılıb, fərdi sahibkarların və yerli investisiyalı hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı elektronlaşdırılıb. Hazırda Vergilər Nazirliyi vergi ödəyicilərinə 63 növ elektron xidmət göstərir və bu xidmətlərin geniş tətbiqi prosesini fəal şəkildə davam etdirir. Ukrayna nümayəndə heyətinə ASAN imza vasitəsilə Vergilər Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən innovativ vergi xidmətləri üzrə əldə edilən nailiyyətlər barədə də məlumat verilib.

Ukraynanın Elektron İdarəçilik

üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Oleksiy Viskub Azərbaycanın bu sahədə nailiyyətlərini təqdirəlayiq olduğunu diqqətə çatdırıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycan və Ukrayna arasında elektron imza sahəsində əməkdaşlıq yeni müstəviyəyə qədəm qoyub və bu, geniş iqtisadi perspektivlər vəd edir. Qonaq, həmçinin, Azərbaycanla rəqəmsal sahədə əməkdaşlığın səmərəli nəticələrinə əsasən da vurğulayıb.

Görüş zamanı «B.EST Solutions» şirkətinin rəhbəri Yana Krimpe elektron və mobil hükmət quruculuğunda mobil imzanın rolu barədə məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın texnologiyalarını qonşu ölkələrə ixrac etməyin zamanı yetişib və «ASAN imza» heyəti artıq bu istiqamətdə intensiv işlərə başlayıb. Ukrayna-

da Azərbaycanın bu texnologiyasının bazasında mobil elektron imza xidmətinin tətbiqi ilə bağlı layihə uğurla başa çatdırılıb ki, bu da iki ölkə qarşısında sərhədlərərsə elektron xidmətlərin yaradılması sahəsində yeni imkanlar açır.

Görüşdə iştirak edən Ukraynanın Azərbaycanı səfiri Aleksandr Mişenko vergi, gömrük, maliyyə sistemində ASAN imza ilə mümkün olan elektron xidmətlər barədə danışıb, gömrükdə malların və nəqliyyat vasitələrinin boyan edilməsi, mobil imzanın gücləndirilməsi və özəl strukturların Çağrı mərkəzlərinə inteqrasiyası istiqamətində əldə edilən nailiyyətlərin nümunə olduğunu bildirib.

Sonda qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Vahid elektron ticarət platforması yaradılır

Azərbaycan Prezidentinin «2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri»nin təsdiqi və vergi inkişafının təkmilləşdirilməsi haqqında» sərəncamında həyata keçirilən nəzərdə tutulan tədbirlər sırasında rəqəmsal iqtisadiyyatın vergiyə cəlb edilməsi də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ölkəmizdə «Elektron imza və elektron sənəd haqqında», «Elektron ticarət haqqında» qanunlar, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə və İnzibati Xətalər Məcəlləsinə elektron ticarətlə bağlı müddəaların daxil edilməsi kimi biznesin elektron qaydada aparılması zamanı meydana çıxan hüquqi və iqtisadi münasibətləri tənzimləyən bir sıra qanunvericilik aktları mövcuddur.

Hazırda elektron ticarətə vergi nəzarəti Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş ümumi qaydada aparılır ki, bu zaman əməliyyatların transmilli olması vergi nəzarəti üçün əlavə problemlər yaradır. Təcrübə göstərir ki, bir çox hallarda e-ticarət əməliyyatları həyata keçirən şəxsin bir dövlətin, alıcının digər dövlətin rezidenti olması, serverin isə tamamilə başqa dövlətdə yerləşməsi vergi orqanlarının üzvlərdi əsas problemlərdəndir. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikası Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondunun maliyyə dəstəyi ilə «Vahid elektron ticarət və elektron biznes platforması»nın yaradılması layihəsi yüksək qiymətləndirilməlidir.

Layihə rəhbəri Aqil Babayev elektron ticarətin inkişafı üçün xüsusi infrastrukturun qurulması və genişləndirilməsi məqsədilə yaradılmış layihəyə 2016-cı ilin yanvar ayından start verildiyini bildirib: «Bu ilin noyabr ayında layihə üzərində əsas işlər başa çatıb və 4-5 aylıq test dövründən sonra 2017-ci ilin mart-aprel aylarında «Vahid elektron ticarət və elektron biznes platforması» tam gücü ilə fəaliyyətə başlayacaq. Bu müddət ərzində təchizatçı və istehsalçı şirkətlərlə, ticarət fir-

maların və topdansaşla məşğul olan sahibkarlarla əməkdaşlıq qurulacaq və müqavilələr bağlanacaq. Paralel olaraq, investorların cəlb edilməsi məsələsi ilə də məşğul olacağıq».

A.Babayev qeyd edib ki, platforma elektron ticarətin inkişafına nail olmaq üçün innovativ biznes modelləri tətbiq edəcək: «Burada «Vahid ticarət mərkəzi», «Vahid kuryer və çatdırılma xidməti», «Vahid elektron kredit xidməti»nin yaradılması və fəaliyyətinə nəzərdə tutulub. Pərakəndə və internet-mağazalara, elektron ticarətlə məşğul olmaq istəyən şəxslərə (xüsusilə də gənclərə) geniş və əlverişli imkanlar yaradılacaq, yeni «Elektron iş» məxanizmi tətbiq ediləcək».

Bildirilib ki, platforma həm pərakəndə satışlarla, həm də pərakəndə və internet-mağazaların məhsul təchizatı ilə də məşğul olacaq. Təchizatçı şirkətlər, xarici ticarət şirkətləri, topdan satıcılar və sahibkar isə burada topdan və pərakəndə satış xidmətləri ilə məhsullarını satmaqla yanaşı, geniş virtual diler şəbəkəsi quraçaq. Sifariş olunan məhsullar birbaşa alıcıların və ya mağazaların ünvanına çatdırılacaq. Layihənin əsas vəzifəsi 2018-2020-ci illərdə Azərbaycanda 500-dən çox şirkət və mağazanı, 100-ə yaxın təchizatçı şirkəti elektron ticarətə

intensiv işlərə başlayıb. Ukrayna-

2017-ci ilin mart-aprel aylarında «Vahid elektron ticarət və elektron biznes platforması» tam gücü ilə fəaliyyətə başlayacaq

tə cəlb etmək, onlara elektron bizneslərini qurmaq və inkişaf etdirməkdə dəstək olmaq, 1000-dən çox fərdi sahibkarı elektron ticarət sahəsində biznes qurmağa cəlb etmək və onlara dəstək verməkdən ibarətdir.

«Elektron ticarət» icmasının təsisçisi Rəşad Camal Mehdiyev Azərbaycanda internet iqtisadiyyatının formalaşması, elektron ticarətin yüksək tempəli inkişafı, elektron bizneslə məşğul olan şirkətlərin və sahibkarların yaranması və çoxalması baxımından bu layihəni yüksək qiymətləndirdiyini bildirib. Qeyd edib ki, platforma icma ilə əməkdaşlıq edən mövcud internet və oflayn mağazaların inkişafı və gəlirlərinin artması, problemlərin həll edil-

məsi baxımından sərfəlidir. Bu, şirkət və mağazaların prosesdə iştirakının, dövlət büdcəsinə daxil olan maliyyə vəsaitinin, vergilərin və digər ödəmələrin miqdarının, eləcə də nağdsız ödənişlərin artması deməkdir.

«Multimedia» İnformasiya Sistemləri Texnologiyaları Mərkəzinin direktoru Osman Gündüz də layihənin lazımlı bir addım olduğunu bildirib: «Son dövrlərdə Azərbaycanda elektron ticarətin inkişafı, bu yöndə infrastrukturun yaradılması, elektron ticarətin ayrı-ayrı qollarının inkişaf etdirilməsi ilə bağlı ləngimələr müşahidə olunmaqdadır. Proses sanki yerində sayır: burada həm qanunvericiliklə bağlı məsələlər var, həm də elektron ticarətə yeni başlayanları maarifləndirmək sahəsində çatışmazlıqlar mövcuddur. Dəstəklə, imkan və şəraitlə bağlı məsələlər də yox deyil. Adı çəkilən layihə bu cür problemlərin aradan qaldırılmasına kömək ola bilər. Platformanın əsas məqsədi ən yeni, innovativ infrastruktur həllər tətbiq etməklə ölkədə kiçik və orta sahibkarlığın, elektron və mobil ticarətin sürətli inkişafına, biznes strukturlarının və mağazaların elektron və mobil ticarətə marağının artmasına, bu prosesdə geniş iştirakına nail olmaqdır. Yerli və xarici şirkətlərlə ticarət əlaqələrinin yaranması və inkişafı, idxal-ixrac əməliyyatlarının çoxalması baxımından da platformanın rolu əhəmiyyətlidir».

Fəxriyyə İKRAMQIZI

Keçid bankları yaradılacaq

Azərbaycan Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Direktorları Şurasının sədri Rüşət Aslanlı bildirib ki, ölkədə keçid banklarının yaradılması üçün normativ-hüquqi baza hazırlanır. Onun sözlərinə görə, üzərində iş gedən qanun layihəsi problemli banklara təyin olunan müvəqqəti administratorların səlahiyyətlərini artırılmasına yol açacaq. Keçid bankı döənə qabiliyyəti olmayan bankların bazardan çıxması prosesində yaradılan maliyyə qurumudur. Bu cür bankın investora satılacağı günə qədər bank səhmlərinin idarə olunması Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalıması Fonduna keçir.

«TuranBank»ın Audit Komitəsinin sədri Çingiz Ağayev bildirib ki, bankın məcmu kapitalının miqdarı Mərkəzi Bankın (Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası) banklar üçün müəyyən etdiyi məcmu kapitalının minimum miqdarının 25 faizinə və ya onun adekvatlıq əmsali 3 faizə çatdıqda, bank öhdəlikləri üzrə ödənişlərin icrasını təmin edə bilmədikdə, bank barəsində iflas prosedürünə başlanılması haqqında ərizə daxil olduqda, «Banklar haqqında» Qanununun müəyyən edilmiş tələbləri yerinə yetirilmədikdə, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası banka müvəqqəti inzibətçi (komissiya formasında) təyin etmək hüququna malikdir; «Müvəqqəti inzibətçi keçid bank funksiyasını yerinə yetirir. Bu zaman bankın idarə edilməsi ilə bağlı idarə

rətmə orqanlarının səlahiyyətləri dayandırılır, idarəetmə orqanlarının səlahiyyətləri müvəqqəti inzibətçiyə keçir, bankın mövcud maliyyə vəziyyəti haqqında ən gec 60 təqvim günü müddətində hesabat hazırlanıb Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına təqdim edilir. Bankın adından və bankın hesabına əqdrlər müvəqqəti inzibətçinin yazılı rəziliyyəti ilə həyata keçirilir, əks halda, həmin əqdrlər etibarsız sayılır. Keçid bank funksiyasını yerinə yetirilərkən müvəqqəti inzibətçi, eyni zamanda, bankın əmlakının və sənədlərinin qorunması üçün tədbirlər görür, kreditör və onların qarşısında bankın pul öhdəliklərinin miqdarını müəyyən edir; bank qarşısında olan borcların qaytarılması üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görür; Əmanətlərin Sığortalıması Fondu ilə əməkdaşlıq edir; zərurət olduqda qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada bankın investisiya qoyuluşunu nəzərdə tutan bağlanmış müqavilələri ləğv edir və ya onlara dəyişikliklər və əlavələr edir; habelə bankın bağladığı müqavilələrdə komissiyon haqlarının, faizlərin və onların müddətlərini dəyişdirir. Bundan başqa, qanunla nəzərdə tutulmuş digər tədbirləri həyata keçirir».

Ç.Ağayev sözlərinə görə, müvəqqəti inzibətçilərin (keçid bankı) əsas məqsədi bankda mövcud durumu daha dərinlən təhlil etməkdən ibarətdir: «Aparılan təhlil və idarəetmə prosesində bankın real vəziyyəti barədə nəticə hasil olunur. Bankın sağlamlaşdırılması mümkün olduqda, müvafiq tədbirlər («Banklar haqqında» Qanunda sağlamlaşdırma ilə bağlı görüləcək tədbirlər barədə müvafiq təlimatlar qeyd olunub) həyata keçirilir. Bu tədbirlərə ehtiyac duyulmadıqda və ya səmərəsiz hesab edildikdə, bankın lisenziyası müvafiq qanunvericilik (məhkəmə və s. ardıcılıqla) ləğv olunur və fəaliyyətinə xitam verilir. Keçid bankının (müvəqqəti inzibətçilik) fəaliyyəti üzərində nəzarət hal-hazırda Əmanətlərin Sığortalıması Fondu (müvafiq komissiyanın tərkibində üstünlük bu quruma məxsusdur) həyata keçirir. Məqsəd bu prosesin banka aidiyyəti olan tərəflərə qarşı onların maraqları qorunmasıdır. Maraqlı tərəflər dedikdə, istehlakçılar (əmanətçilər və borcalanlar), digər tərəfdaşlar (əməkdaşlıq olunan yerli və beynəlxalq maliyyə qurumları), bankın işçiləri, dövlət qurumları, səhmdarlar başa düşülür».

Qeyd edək ki, müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq, lisenziyanın ləğv olunması qərarı qəbul edildikdə, keçid bankı öhdəliklərinin qaytarılması və aktivlərinin yığılması işini təşkil edir. Görülmüş işlər barədə isə məlumat olaraq Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına məlumat verilir.

FƏXRİYYƏ

Elmtutumlu iqtisadiyyat inkişaf etdirilir

Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) Yüksək Texnologiyalar Parkının (YT) yaradılması nəzərdə tutulub. Müvafiq qurumlara YT parkının ərazisində xarici və daxili infrastrukturun yaradılması və sahibkarlıq fəaliyyətinin səmərəli həyata keçirilməsi üçün xidmətlərin göstərilməsi, inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi, yerli və xarici elmi tədqiqat və ali təhsil müəssisələrinin elmi-texniki və innovasiya sahələrində əməkdaşlığın təşkil və digər işlərin həyata keçirilməsi barədə tapşırıqlar verilib.

Yüksək Texnologiyalar Parkı nədir və ölkə iqtisadiyyatının inkişafına

lənən məhsullar təşkil edir. Hazırda dövlət siyasətinin vacib prioritetlərindən biri elmin kommersiyalaşdırılması və innovasiya yönümlü iqtisadiyyata keçməkdir. Bu sistemin inkişafı üçün müvafiq infrastrukturun formalaşması və idarə olunma prosesinin maksimal səmərəliliyi təmin edilməli, innovasiya fəaliyyətində idarəetmənin mütərəqqi üsul və mexanizmlər sisteminin yaradılması olduqca vacibdir. YT parkı layihələrini həyata keçirməklə ölkənin davamlı inkişafı və rəqabət qabiliyyətinin artırılmasına, müasir elmi və texnoloji nailiyyətlərə əsaslanan innovasiya və yüksək texnologiya sahələrinin genişləndirilməsinə, elmi tədqiqatların aparılmasına

hiti təmin edilməlidir: «YT parkı innovasiya məhsullarının və yüksək texnologiyaların hazırlanması məqsədilə elmi tədqiqatların və təcrübə-konstruktor işlərinin aparılması, sənaye, xidmət və digər sahələrdə kommersiyalaşdırılması üçün zəruri infrastruktur, maddi-texniki bazası və idarəetmə qurumları olan ərazi hesab edilir və ona görə də yüksək texnoloji məhsulların istehsalı və ixracının stimullaşdırılması üçün müvafiq addımlar atılmalı, güzəştli ixrac dərəcələri, digər mallarla müqayisədə diferensial gömrük dərəcələri tətbiq olunmalıdır».

Mütəxəssis hesab edir ki, YT parklarının yaradılması ölkə iqtisadiyyatının, xüsusilə qeyri-neft sektorunun inkişafına, iqtisadiyyatın modernləşməsinə, innovativ və elmtutumlu iqtisadiyyatın formalaşmasına, yüksək texnologiyalar əsasında rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının genişləndirilməsinə, investisiya mühitinin cəlb ediciyini və ıxdalı əvəz edən məhsulların istehsalının artırılmasına, ölkənin ixrac qabiliyyətinin, eləcə də məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsinə əhəmiyyətli təsir göstərəcəkdir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycanda YT parkı modeli ilə bağlı təcrübə mövcuddur. Yerli mütəxəssislər bu cür layihələrin öyrənilməsi üçün xarici ölkələrə səfər edib, oradakı texnologiyalar parklarının fəaliyyəti ilə tanış olublar. Layihə ilə bağlı dünyanın tanınmış məsləhətçi şirkətləri ilə görüşlər keçirilib. Öldə olunmuş bilik və təcrübəyə əsasən, Pirallahıda, Rabito və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində və Mingəçevirdə YT parkları yaradılıb. Bu parkların ərazilərində müxtəlif istehsal sahələri, inkubasiya mərkəzi, kiçik, orta və iri şirkətlərin ofisləri tikilməkdədir. Hazırda həmin parklarda istehsalatla bağlı hazırlıq tədbirləri

gürülməkdədir.

E.CƏFƏRLİ

Sağlam biznes mühitinin yaradılması məqsədilə...

Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatası («AmCham») «Azərbaycanın biznes mühitinin təkmilləşdirilməsi üzrə müşahidə və tövsiyələr» adlı sənədin («Ağ sənəd») altıncı nəşrini hazırlayıb. Sənəd Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün müxtəlif sahələrə dəstək məqsədilə «AmCham» tərəfindən iki ildən bir tərtib edilərək ölkə rəhbərliyinə təqdim edilir.

«Ağ sənəd» Azərbaycanın işgüzar mühitinin, geniş mənada isə bütövlükdə ölkənin daha da gücləndirilməsini təmin edəcək dəyişikliklər haqqında «AmCham»ın üzv heyətinin kollektiv düşüncəsini əks etdirir. Sənəd iki bölmədə ibarətdir - Azərbaycanın ən böyük təsir göstərəcək məsələləri əhatə edən «Xülasə» hissəsi və müəyyən spesifik məsələlər haqqında əlavə tövsiyə və daha ətraflı təkliflərin qeyd olunduğu «İkinci» hissə. Əvvəlki illərdə də «AmCham»ın Azərbaycan hökumətinə təqdim etdiyi eyni adlı sənədlərdə əksini tapmış təkliflər dövlətin siyasi proqramlarına daxil edilib, bəzi təkliflər isə müvafiq qanun dəyişiklikləri ilə nəticələnib ki, bu da ölkənin biznes dairələri tərəfindən müsbət qarşılanıb.

Azərbaycanda «AmCham»ın icraçı direktoru Natəvan Məmmədovanın sözlərinə görə, «Ağ sənəd»in bu ilki sayı hökumətin iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarını inkişaf etdirmək üçün atdığı müsbət addımları, həmçinin Azərbaycanın biznes mühitinin inkişafı üçün vergi, gömrük, bank, maliyyə və sığorta, informasiya texnologiyaları, əmək, miqrasiya məsələləri, turizm, məhkəmə və digər sahələrdə görüləcək işləri əhatə edir: «Biz biznes ictimaiyyətinin də uğurlu iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi və sağlam biznes mühitinin yaradılmasında mühüm rol oynadığını düşünürük və bunu nəzərə alaraq, «Ağ sənəd»ə ilk dəfə olaraq Azərbaycanın biznes icmasına da ünvanlanmış bir sıra tövsiyələri daxil etmişik».

Güclü sosial müdafiə iqtisadi islahatların əsasıdır

Respublikamızda əmək pensiyaları - ödənilmiş məcburi sosial sığorta haqlarına əsasən təyin olunur. Bu isə pensiya məbləğinin sosial sığorta haqlarının vaxtında ödənilməsinə bərabərdir. Bununla bağlı işləyənlər (sığortalanan) işəgötürənlərlə (sığortaedən) əmək müqaviləsində və sosial sığorta haqlarının ödənilməsində son dərəcə diqqətli olmalıdırlar.

Sığortaedən ilk dəfə əmək fəaliyyətinə başlayan vətəndaşın sosial sığorta şəhadətnaməsini Dövlət Sosial Müdafiə Fondu (DSMF) orqanları vasitəsilə rəsmiləşdirir. Bunun üçün sığortaedən işçi ilə əmək müqaviləsi (kontrakt) bağlandı gündən sonra 1 ay ərzində sığortalananın ərizəsinin (Q3 ərizə forması) tərtibini təşkil edib onu müvafiq qaydada təsdiq etdikdən sonra sənədlər toplusunu siyahı ilə birlikdə (sənədlər toplusunun siyahı for-

ması S4) DSMF orqanına verməli və ya sığortalananın vətəndaşına dair onlayn müraciət etməlidir. Ümumi qaydalarla əsasən, ərizələr sığortalanan tərəfindən doldurulmalıdır.

Əmək fəaliyyəti olan sığortalananlar dövlət sosial sığorta şəhadətnaməsini öz sığortaedənləri vasitəsilə, özü-özünü sığortalayan şəxslər isə yaşadıqları ərazi (yaşayış yeri üzrə daimi qeydiyyatda olduğu ünvan) üzrə dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçotu həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanından bir ay müddətində alırlar. «Sığortalananın onlayn uçota alınması» adlı elektron xidmət vasitəsilə sosial sığorta şəhadətnaməsinin rəsmiləşdirilməsi prosesini elektron qaydada həyata keçirmək mümkündür. Bu xidmət vasitəsilə hər bir sığortaedən bir neçə elektron qaydada müraciət etməklə sığortalananlar üçün sosial sığorta şəhadətnaməsinin rəsmiləşdirilməsi imkanı əldə edir. Elektron

xidmət interaktivdir, ondan istifadə ödənişsizdir və bunun üçün hər hansı sənəd tələb olunmur.

ƏSMMN-dən aldığımız məlumatla görə, bu ilin yanvar-oktyabr aylarında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun fərdi uçot sistemində əlavə olaraq 156.758 nəfər, o cümlədən oktyabr ayında 20.234 nəfər üçün fərdi şəxsi hesab açılıb. Bununla da 1 noyabr 2016-cı il tarixinə fərdi uçot sisteminə qeydiyyatda olanların sayı 3.336.912 nəfərə çatıb. Vətəndaşların gələcək etibarlı pensiya təminatı üçün fərdi hesablarında pensiya kapitalı toplanmalarına imkan yaradan bu sistemdə qeydiyyatda olanların 673.515 nəfəri (20,2%) 30 yaş qədər, 850.054 nəfəri (25,5%) 30-40 yaşlarında olan şəxslərdir. Həmçinin sistemdə qeydiyyatda olanların arasında 40-50 yaşlarında olanlar 669.295 nəfər (20,1%), 50-60 yaşlarında olanlar 702.513 nəfər (21,1%) təşkil edir. Qalan-

ları isə 60 yaşdan yuxarı olan şəxslərdən ibarətdir.

Fərdi uçot sisteminə fərdi şəxsi hesabı açılan vətəndaşlar onlar üçün sığortaedən tərəfindən hər ay üzrə ödənilən məcburi dövlət sosial sığortası, hesablarında toplanan pensiya kapitalı barədə məlumatlı şəkildə məlumat əldə etmək imkanına malikdir. Bu məqsədlə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin «Sığortalananlara məlumatlandırılması» e-xidməti fəaliyyət göstərir. Nazirliyin «Məcburi dövlət sosial sığorta vəsaitlərinin onlayn ödənilməsi», «Sığortaedənin uçot nömrəsinin öyrənilməsi», «Sığortaedənin (hüquqi şəxs) onlayn uçota alınması», «Sığortaedənin (fiziki şəxs) onlayn uçota alınması» və digər e-xidmətləri vasitəsilə vətəndaşlar müvafiq sahələrdə xidmətlərdən elektron müstəvidə və şəffaf şəkildə faydalanmaq imkanlarına malikdirlər.

F. İKRAMQIZI

NOYABR						
I	II	III	IV	V	VI	VII
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Qeyd: Verginin ödənilmə və bəyannamənin (o cümlədən arayıq) verilmə müddətinin sonuncu günü təqvimdə yaşıl rənglə qeyd edilmişdir. Həmin gün istirahət və ya bayram gününə düşüldüyü halda növbəti iş gününə keçirilir.

Ödənilən vergi:

21 noyabr - «(1-1)», «(1-2)», «3», «4», «7», «8», «(9-1)», «10.1» və «10.3».

«(1-1)» - **Gəlir vergisi (xüsusi notariuslar üzrə)**: Xüsusi notariusların gəlir vergisi üzrə hesabat dövrü rübdür. Xüsusi notariuslar tərəfindən hər bir ay ərzində aparılan notariat hərəkətlərinə, habelə notariat hərəkətləri ilə əlaqədar göstərilən xidmətlərə görə alınan haqlardan (xərclər nəzərə alınmadan) 10 faiz dərəcə ilə gəlir vergisi hesablanmalı, hesablanmış vergi məbləği isə növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir.

«(1-2)» - **Gəlir vergisi (idman-mərc oyunları üzrə)**: İdman-mərc oyunlarından uduşlar əldə edən şəxsəndə ödəmə məbləğində tutulan gəlir vergisi üzrə hesabat dövrü aydır.

İdman-mərc oyunlarından uduşlar əldə edən şəxsə ödəmələr verən şəxslər ödəmə məbləğində ver-

gini tutmağa, hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq hesablanmış vergini dövlət büdcəsinə köçürməyə və «İdman-mərc oyunlarından uduşlar əldə edən şəxsəndə ödəmə məbləğində tutulan gəlir vergisinin bəyannaməsi»ni vergi orqanına verməyə borcludurlar.

«3» - **Əlavə dəyər vergisi**: ƏDV üzrə hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. ƏDV ödəyən vergi ödəyicisi ƏDV-nin bəyannaməsini hər hesabat dövrü üçün hesabat dövründən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq qeydiyyatda olduğu vergi orqanına verir və vergini dövlət büdcəsinə ödəyir.

«4» - **Aksizlər**: Aksizlər üzrə hesabat dövrü təqvim ayıdır. Aksizli mallar istehsal edildikdə hər hesabat dövrü üçün vergi tutulan əməliyyatlar üzrə aksizlər hesabat dövründən sonrakı ayın 20-

dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməli və vergi orqanına bəyannamə verilməlidir.

«7» - **Yol vergisi** üçün hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. Azərbaycan Respublikasının ərazisində avtomobil bənzininin, dizel yanacağı və maye qazın istehsalı ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslər yol vergisini aylıq olaraq hesablayır və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq «Yol vergisinin bəyannaməsi»ni vergi orqanına təqdim etməklə vergini dövlət büdcəsinə ödəyirlər.

«8» - **Mədən vergisi**: Mədən vergisi üzrə hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. Mədən vergisinin ödəyicisi hesabat ayı üçün faydalı qazıntıların çıxarıldığı aydan sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq vergini ödəyir və bəyannamə verir. Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi yerli (bələdiyyə) büdcəyə ödənilir və bələdiyyələrə mədən vergisinin bəyannaməsi verilir. Yerli əhəmiyyətli tikinti materiallarına kəpçik-kirəmit gilləri, tikinti qumları, çınqıl xammalı aid edilir.

«9-1» - **Sadələşdirilmiş vergi (Yaşayış və qeyri-yaşayış sahə-**

vergi təqvim

lərinin təqdim edilməsi üzrə) - Yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin təqdim edilməsi üzrə müqavilələri təsdiq edən notarius sadələşdirilmiş vergini hesablayaraq 1 (bir) bank günü ərzində dövlət büdcəsinə ödəməyə və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq «Yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin təqdim edən bənzininin, dizel yanacağı və maye qazın istehsalı ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslər yol vergisini aylıq olaraq hesablayır və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq «Yol vergisinin bəyannaməsi»ni vergi orqanına təqdim etməklə vergini dövlət büdcəsinə ödəyirlər.

«10.1» - **Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbəyində tutulan vergi**: Muzdlu işləyən fiziki şəxslərə ödəmələr verən hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar muzdlu işləyən fiziki şəxslərin hesablanmış aylıq gəlirinə gəlir vergisini hesablamalı və hesablanmış məbləği növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

«10.3» - **Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə ödəmə mənbəyində tutulan vergi**: Həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası üzrə bağlanmış sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta haqları ödəyən sığortaçılar fiziki şəxslərin hesablanmış aylıq gəlirinə gəlir vergisi hesablamalı və hesablanmış məbləği növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

ELAN

Hörmətli vergi ödəyicisi!

Fəaliyyətiniz zamanı vergi orqanı əməkdaşları tərəfindən yol verilən korrupsiya və digər hüquqpozma halları ilə rastlaşdıqda, aşağıdakı imkanlardan istifadə etməklə, vergi orqanına müraciət edə bilərsiniz:

- ★ Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində (www.taxes.gov.az) «Onlayn müraciətlər» bölməsinin «Vergi orqanı əməkdaşlarının fəaliyyətində korrupsiya və digər hüquqpozma halları barədə məlumat ver» alt bölməsinə;
- ★ Vergilər Nazirliyinin poçt ünvanına və ya Daxili təhlükəsizlik baş idarəsinə üzərində «MƏXFİ - Daxili təhlükəsizlik baş idarəsinə» qeydi olan məktublara göndərməklə. Ünvan: AZ1073, Bakı şəhəri, Landau küçəsi 16, Vergilər Nazirliyi;
- ★ Daxili təhlükəsizlik baş idarəsinə gəlməklə və məlumatı şəxsən (şəxsiyyətinizi təsdiq edən sənədlə) təqdim etməklə. Ünvan: AZ1073, Bakı şəhəri, Landau küçəsi 16, Vergilər Nazirliyi, Daxili təhlükəsizlik baş idarəsi;
- ★ Vergilər Nazirliyinin Çağrı Mərkəzinə (195-1)

Vergilər Nazirliyi

beynəlxalq panoram

İngiltərə iş adamları korporativ verginin azaldılmasının tərəfdarıdır

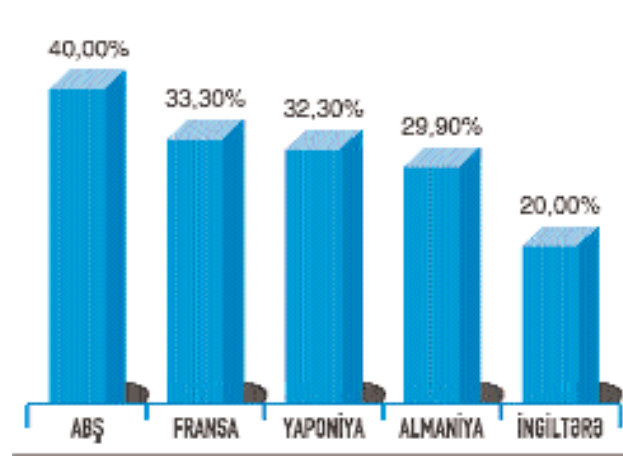
«PwC» şirkətinin araşdırmalarına əsasən, İngiltərənin biznes dairələrini təmsil edənlərin 71%-nin rəyi belədir ki, korporativ verginin dərəcəsi 17-20% səviyyəsində qalmalıdır. Onların fikrincə, vergi dərəcəsinin azaldılmasının «təsiri məhdud olacaq», eləcə də bu, «ictimaiyyətə təkan verə bilər».

İngiltərə biznes dairələrinin rəyi Böyük Britaniyanın keçmiş xəzinə kansleri Corc Ozbormun korporativ vergi dərəcəsinin 15%-dək azaltmaq təklifinin ardınca səsləndirilmişdir. Xatırladaq ki, C.Ozborm vəzifədə olarkən bu vergini 28%-dən 20%-dək azaltmışdı və 2020-ci ilə qədər G20 ölkələri arasında ən aşağı göstəriciyə - 17%-dək azaltmağı vəd etmişdi.

Müqayisə üçün bildirik ki, korporativ verginin dərəcəsi ABŞ-da 40%, Almaniya 29,9%, Yaponiyada 32,3%,

Fransada isə 33,3% təşkil edir. Böyük Britaniyanın hazırkı xəzinə kansleri Filip Hemmond demişdir ki, korporativ verginin dərəcəsinin aşağı salınması hələlik bir təklif olaraq qalır.

Korporativ vergi dərəcələri

Macarıstan reklam gəlirlərindən vergi dərəcəsinə dəyişdirib

Avropa Komissiyası bəyan etmişdir ki, Macarıstan reklam gəlirlərindən tutulan vergilərin dərəcələrinin dəyişdirilməsi Avropa İttifaqı normalarına ziddir. İndiyədək dövriyyəsi böyük olan hər hansı şirkətə 0-dan 50%-dək progressiv vergi dərəcəsi tətbiq edilirdi. Komissiya belə nəticəyə gəlmişdir ki, bu cür yanaşma dövriyyəsi az olan şirkətlər üçün «ədalətsiz iqtisadi üstünlük» yaradır. Vergi qanunvericiliyindəki bir sıra maddələr də narazılıqla qarşı-

lanmışdır. Macarıstan artıq progressiv vergi dərəcəsinin diapazonu 0-dan 5,3%-dək azaldılmışdır. Şirkətlərə isə imkan verilmişdir ki, ödədikləri vergilərə yenidən baxılması üçün «keçmiş tarixə» ərizə ilə müraciət etsinlər.

Avropa İttifaqı bu dəyişikliyə müsbət reaksiya bildirmişdir, bununla belə, reklamlardan əldə olunan gəlirlərə aid vergilərlə bağlı əlavə açıqlama veriləcəyinə, eləcə də bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdiriləcəyinə ümid edir.

Sinqapurda yeni vergi formaları

Ölkə daxili Gəlirlər İdarəsindən bildirilmişdir ki, bəzi şirkətlər 2018-ci ildən yeni vergi formasını təqdim edəcəklər. Üçüncü tərəflərlə sövdələşmənin illik məbləği 15 milyon Sinqapur dollarından (10,8 milyon ABŞ dolları) artıq olduqda bu forma vergi bəyannaməsi (forma C) ilə birlikdə doldurularaq təqdim ediləcək. Üçüncü tərəflərlə aparılan əməliyyatların aşağıdakı kateqoriyalar üzrə göstəriciləri formada qeyd edilməlidir:

- malların satılması və alınması;

- gəlirlər və xərclər;
- komissiyon gəlirlərdən royalti və lisenziyalar üzrə xərclər;
- faiz gəlirləri və xərcləri;
- sair gəlirlər və xərclər;
- ilin sonuna kreditlərin və qeyri əlgi-satqı məbləğlərinin qalıqları.

Bildirilmişdir ki, yeni forma şirkətlərin transfer qiyməttöymə risklərinin daha yaxşı qiymətləndirilməsi üçün zəruri olan hər cür informasiyanı əhatə edir.

ABŞ-da siqaret və qazlı içkilər üçün aksizlər artırılır

Kaliforniya ştatının sakinləri Kolorado, Şimali Dikota və Misuri ştatlarının əhalisindən fərqli olaraq siqaret üçün aksizlərin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının lehinə səs vermişlər. Yaxın vaxtlarda Koloradoda bir qutu siqaretdə təbii qazın aksiz 87 sentdən 2 dollar 87 sentə qaldırılacağı gözlənilir. Bu tədbir elektron siqaretdə də aiddir.

Səhiyyə sektoru təmsilçilərinin əksəriyyətinin mövqeyinə görə, bu, siqaret çəkməyə qarşı mübarizədə əldə edilmiş böyük qələbədir. Belə bir addımın atılmasında ştatın hökuməti də maraqlıdır. Çünki siqaret üçün aksizin artırılması Kaliforniya xəzinəsinə milyard dollar artıq əlavə vergi vəsaitinin

gətirilməsinə şərait yaradacaq. Aksiz dərəcələrinin artırılmasının əleyhinə olanlar isə bildirirlər ki, bu cür tədbirə əl atılması tənəbəkə məhsullarının qara bazara ayaq açmasına şərait yaradacaq.

Xatırladaq ki, hazırda ABŞ-da bir qutu siqaretdə təbii qazın aksiz 87 sentdən 2 dollar 87 sentə qaldırılacağı gözlənilir. Bu tədbir elektron siqaretdə də aiddir. Ən aşağı göstərici isə Şimali Dakotadadır: 44 sent.

ABŞ-da daha bir bahalaşma dalğası isə tərkibində şəkər olan qazlı içkilərlə bağlıdır. Kaliforniya ştatının San-Fransisko əyalətində keçirilən səsvermə zamanı sakinlərin 62%-i piylənməyə, şəkər xə-

təliyinə və qidalanma ilə bağlı digər problemlərə qarşı düşünlümlü bu addımın atılmasına tərəfdar olduqlarını bildirmişlər.

Bu verginin əleyhinə olanlar da var. Onların mövqeyi isə belədir ki, piylənmə və diabet kimi xəstəliklərin səbəbini tərkibində şəkər olan qazlı içkilərə bağlamaq səhvdir və belə bir verginin tətbiqi əhalinin imkansız təbəqələrinin həyatına mənfi təsir göstərəcək. Artıq bu da bir faktır ki, «Coca-Cola» və «PepsiCo» kimi sənaye nəhənglərinin müqavimətinə baxmayaraq, ABŞ-ın Olbani, Kaliforniya, Kolorado kimi ştatlarında keçirilən səsvermədə əhalinin əksəriyyəti bu verginin lehinə səs vermişdir.

Telefon fırıldaqları azalıb

Avstraliyanın vergi administrasiyasının yaydığı məlumatda bildirilir ki, vergilərə bağlı telefon fırıldaqlarının sayı ötən ay kəskin şəkildə azalmışdır. Vergi idarəsinin təmsilçisi Qrem Uayt demişdir ki, oktyabrın əvvəlində qaynar xəttə gündəlik 750-dən artıq məlumat daxil olurdu, son həftələrdə həmin göstərici azalaraq 30-a enmişdir.

Onun sözlərinə görə, azalma Hindistanda telefon zəngləri ilə bağlı məlumatların emal edilməsi ilə məşğul olan bir neçə mərkəzin fırıldaq zənglərlə əlaqədar yoxlanılması olmuşdur. Həmin mərkəzlər Hindistanla yanaşı, Avstraliya, ABŞ və Böyük Britaniya

da daxil olmaqla, bir sıra ölkələrdəki vergi ödəyicilərinə yönəldilmişdir.

Q.Uayt vergi ödəyicilərinin ayıq-sayıq olmağa və dələduzluq faktları ilə bağlı məlumatları elektron poçtla vergi orqanlarına bildirməyə səslənmişdir: «Fırıldaq telefon zəngləri ziyanverici proqramların daşıyıcısı ola və sizdən VÖEN-nizi soruşa bilər. Əgər siz öz ünvanınıza göndərilmiş linki açsanız, fırıldaqçılara sizin şəxsi informasiyanınıza giriş imkanı yaradan proqram cihazınıza yazıla bilər».

Vergi ödəyicilərinin nəzərinə çatdırılmışdır ki, vergi idarəsi heç vaxt fərdi informasiyanın doldurulması xahiş olunan elektron məktub göndərmir.

Fiskal islahatlar İndoneziya iqtisadiyyatına təkan verir

Dünya Bankının son hesabatına görə, İndoneziya fiskal sahədə həyata keçirilən islahatlar sayəsində bu il ümumi daxili məhsulda 5,1% artım əldə etməyə nail olacaqdır. Hesabatda qeyd edilmişdir ki, vergi əfvı proqramı daxil olmaların gözləniləndən artıq olması ilə nəticələnmişdir ki, bu da hökumətə əsaslı xərcləri artırmağa şərait yaradır.

«Maliyyənin idarə olunmasının səmərəliliyinin artırılması, fiskal islahatların uğurla yerinə yetirilməsi, dövlət siyasətinin düzgün müəyyənləşdirilməsi müsbət nəticələr verməyə başlamışdır: risklər azalmışdır, iqtisadiyyatın bezi sahələrinin göstəriciləri isə yaxşılaşmışdır», - Dünya Bankının regional direktoru Rodriqo Şaveş qeyd etmişdir.

Xəbərlər lenti

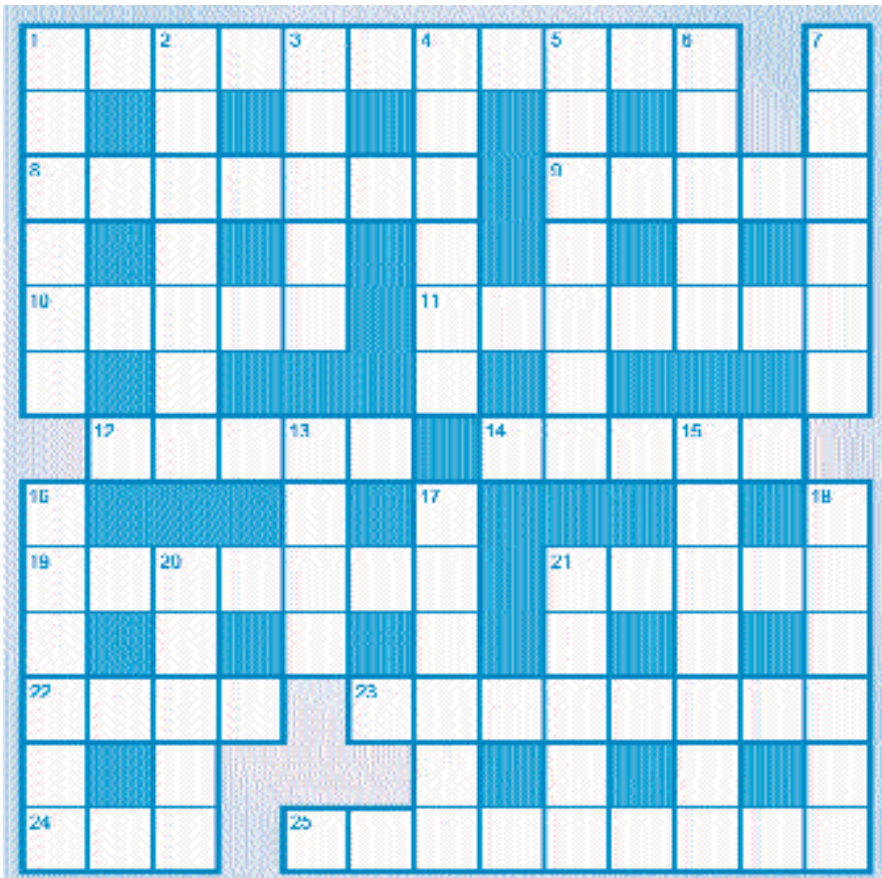
Cersi adaları hökumətinin yaydığı hesabatda əsasən, bu yurisdiksiyanın maliyyə sektoru hər il Böyük Britaniya xəzinəsinə vergi kimi 4,5 milyard funt sterlinq vəsait köçürür, offşor zonaya «vergi sızması» isə cəmi 457 milyon funt sterlinq təşkil edir.

Ukraynada bu ilin ilk on ayı ərzində ölkənin ümumi bütəcəsinə 596 milyard qriyvanadan (38,1 milyard manatdan) artıq vəsait daxil olmuşdur ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 130 milyard qriyvana (8,4 milyard manat) və ya 22% çoxdur.

Rusiya Dövlət Dumasının Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklərlə bağlı birinci oxunuşda qəbul etdiyi qanun layihəsində hər ton neft hasilatı üzrə faydalı qazıntıların çıxarılmasından tutulan vergi 2017-ci ildə 306 rubl (8 manat), 2018-ci ildə 357 rubl (9,32 manat), 2019-cu ildə isə 428 rubl (11,17 manat) artırılacaq.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin maliyyə nazirinin müavini Yunis əl Huri bildirmişdir ki, hökumət fiziki şəxslərin gəlirlərinə vergi, eləcə də xidmətlər üçün əlavə yığımlar tətbiq etməyi planlaşdırmır.

Misirin Ali İnvestisiya Şurası sərmayələrin stimullaşdırılması üçün bir sıra addımlar atmışdır. Buraya səhmlər üzrə kapital artımına vergi tətbiq edilməsinin dayandırılması, eləcə də iqtisadiyyatın strateji sektorlarında çalışan istehsalçılara vergi güzəştlərinin verilməsi daxildir.

krossvord

Yuxarıdan aşağı: 1.Cənubi Qafqazın ən böyük çaylarından biri; 2.Kişi adı, çoxdanası adam mənasını verir; 3.Kimyəvi element (qeyri-metal); 4.Qax rayonunda kənd; 5.Dövlət tərəfindən idxal və ya ixracə tətbiq olunan qadağa, həbs; 6.Canavarkimilər dəstəsindən məməli heyvan növü. Nağillərdə hiyləgər obraz yaradır; 7.Müalicə məqsətlərində xəstələrin yatdığı otaq; 13.Dəniz dibində yaşayan heyvan; 15.Yerli şivə, ləhcə; 16.Çingiz xanın oğullarından biri və varisi; 17.İspan milli rəqsi; 18.Fizikada fiziki həcmnin yayılmasının əhəmiyyəti (əsasən enerji, tezlik və ya kütlə); 20.Balıq növü; 21.Dəyişən cərəyanlı elektrik enerjisi şəbəkəsinin layihələndirilməsi üçün öz töhfələri ilə məşhurlaşan serb əsilli müasir Amerika futuroloqu, elektriki, maşın mühəndisi və ixtiraçısı.

Soldan sağa: 1.Vekselin, çəkin və digər qiymətli kağızın əks tərəfində ötürücü ya-

ziya uyğun olaraq qiymətli kağıza dair bütün hüquqlar bir şəxsə digərinə keçir; 8.İtalyan alimi, mexanik, fizik, astronom, riyaziyyatçı, müasir fizika və astronomiya elmlərinin və elmi düşüncənin banilərindən biri; 9.Müğənni, Azərbaycan xalq artisti; 10.Əvvəllər Azərbaycan Premyer Liqasında mübarizə aparən futbol klubu; 11.Atoşpərəstlik dininin yaradıcısı; 12.Dərə-təpəli yerdə maneələri aşmaqla idman qacışı; 14.Yapon avtomobil markası; 19.Almaniya nasistlərinin yaratdıqları gizli dövlət polisi; 21.ABŞ-ın yeni seçilmiş pre-

Dərə-təpəli yerdə maneələri aşmaqla idman qacışı;

zidenti; 22.Bitki cinsi; 23.Niderlandda şəman qacışı; 14.Yapon avtomobil markası; 19.Almaniya nasistlərinin yaratdıqları gizli dövlət polisi; 21.ABŞ-ın yeni seçilmiş pre-

Tortib etdi: Rafael

Qəzetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

Yuxarıdan aşağı: 1.Bülbül; 2.Rubikon; 3.İsra; 4.Tunika; 5.Moeza; 6.Libero; 9.Anje; 13.Kent; 15.Viterit; 16.Mehrab; 17.Etalon; 18.Bering (Vitus); 20.Dəyər; 21.Küvyə (Jorj). **Soldan sağa:** 1.Barrister; 5.Mil; 7.Labirint; 8.Kerb; 10.Ülker; 11.Kentavr; 12.Oniks; 14.Heyva; 19.Erdet; 21.Kettle (Adolf); 22.Röya; 23.Əliverdi; 24.Bor; 25.Bundestaq.

idman

Bakı beynəlxalq «Qızıl Qran-pri» turnirində 700-dək güləşçi iştirak edəcək

Noyabrın 24-dən 26-dək Bakıda ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş güləş üzrə beynəlxalq «Qızıl Qran-pri» turnirinin final mərhələsi keçiriləcək. Azərbaycan Güləş Federasiyasından bildiriblər ki, sayca doqquzuncu olan turnir Bakı İd-

man Sarayında təşkil ediləcək. Turnirdə 50-dən çox ölkədən 700-dək idmançının iştirakı gözlənilir.

Proqrama əsasən, yarışların birinci günündə sərbəst güləşçilər mübarizə aparacaqlar. Noyabrın 25-də qadın, 26-da isə yunan-Roma güləşi üzrə qaliblər müəyyənləşəcək. İlk gö-

rüşlər hər gün saat 10:00-da, final qarşılaşmaları saat 17:00-da başlayacaq. Turnirin rəsmi açılış mərasimi noyabrın 24-də saat 16:00-da keçiriləcək. Beynəlxalq turnirin rəsmi media tərəfdaşı AZƏRTAC-dır. Yarışlar «İdman Azərbaycan» kanalı ilə yayımlanacaq.

Azərbaycan güləşçilərinin Moskvada uğurlu çıxışı

Xəbər verdiyimiz kimi, Moskvada güləş üzrə Qitələrarası Kubok - Alrosa Kuboku beynəlxalq turniri keçirilib. Azərbaycan Güləş Federasiyasından verilən məlumata görə, komanda yarışları xarakterli turnirdə 23 yaşadək idmançılar 6 çəki dərəcəsinə

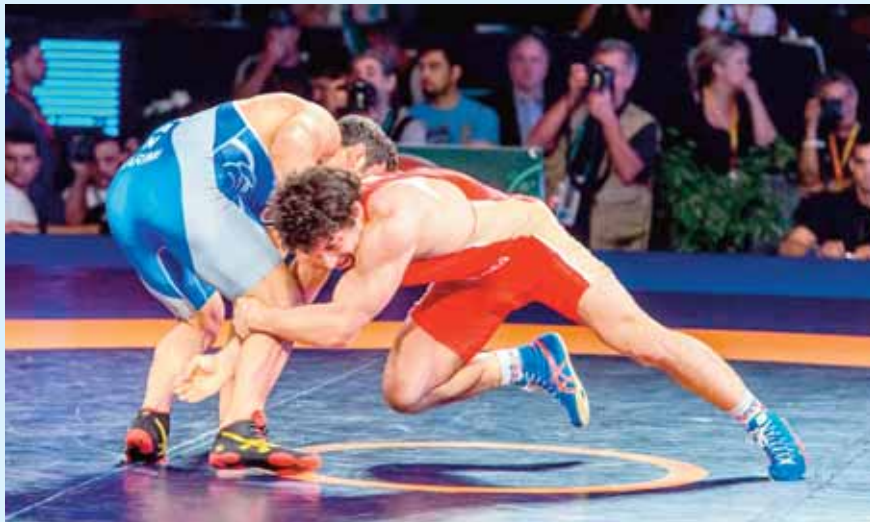
Sərbəst güləş üzrə yarışlarda yığmamız İran və Özbəkistanla «B» yarıqrupunda mübarizə aparıb. Özbəkistan güləşçilərini 5:1 üstələyən yığmamız İran komandası ilə görüşü 3:3 hesabı bərabərliklə tamamlayıb. Qrup lideri kimi finala yüksələn güləşçilərimiz həlledici görüşdə digər qrupun

olub. Güləşçilərimiz turnirin gümüş medallarına yiyələniblər.

Qadın güləşçilərinin yarışında cəmi 4 komanda (Azərbaycan, Rusiya, Türkiyə və Özbəkistan) olduğundan mübarizə dairəvi sistem üzrə aparılıb. Güləşçilərimiz ilk görüşdə Rusiya komandasına 2:4 hesabı ilə məğlub olsalar da, Türkiyə və Özbəkistanla görüşdən 5:1 hesablı qələbə ilə ayrılıblar. Dairəvi mübarizə sisteminin ən yaxşı iki komandası kimi Azərbaycan və Rusiya yığmaları finalda yenidən qarşılaşıb. Görüş 3:3 hesabı ilə başa çatdısa da xalların keyfiyyətinə görə 17:9 öndə olan Rusiya yığması qalib olub. Qadın güləşçilərimiz turniri ikinci sırada başa vurublar.

Yunan-Roma güləşi üzrə yarışlarda yığmamız ilk olaraq Belarus komandası ilə qarşılaşıb. Görüşdə 2:4 hesabı ilə uduzan yığmamız digər qrupun ikincisi olan İran yığması ilə qarşılaşıb. Ümumi hesab 3:3 olsa da xalların keyfiyyətinə görə 13:10 hesabı ilə qalib gələn güləşçilərimiz turnirin bürünc mükafatına layiq görüldüblər.

Görüşlərin idarə edilməsində beynəlxalq dərəcəli hakim Vaqif Zeynalı ölkəmizi təmsil edib.

mübarizə aparıblar.

Yarışda hər üç güləş növü üzrə yığma komandamızın üzvləri də iştirak ediblər.

birincisi olan Rusiya yığması ilə qarşılaşıb. Bu görüşdə 3:3 hesabı bərabərliklə tamamlandı. Xalların keyfiyyətinə görə isə qalib Rusiya yığması

İki cüdoçumuz reyting cədvəlində liderdir

Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının yeni reyting cədvəli Azərbaycan cüdoçuları üçün uğurlu olub. Azərbaycan Cüdo Federasiyasından bildiriblər ki, Rio Olimpiadasının mükafatçısı Rüstəm Orucov (73 kq) və Elmar Qasimov (100 kq) öz çəki dərəcələrində bütün rəqiblərini qabaqlayaraq reyting cədvəlinə başçılıq edirlər.

Sonuncu Avropa çempionatının gümüş medalçısı Orxan Səfərov (60 kq) ikinci yeri tutur. Əbudabi «Böyük Dəbilqə» turnirinin qalibi, dünya çempionu Elxan Məmmədov (100 kq) mövqeyini

daha da yaxşılaşdıraraq, yeddinci sraya yüksəlib. Digər cüdoçularımızdan Nicat Şixəliyev 7-ci, İlqar Müşkiyev 13-cü, Məmmədli Mehdiyev və Uşanqi Kokauri 20-ci yerə qərarlaşıblar.

Gənclər üçün seminarlar davam edir

Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyası və «IB Club»un təşkilatçılığı ilə velosiped idmanına maraq göstərən gənclər üçün daha bir seminar təşkil olunub. «Velosiped sürməyin insan orqanizminə faydaları və velosipeddən istifadə qaydaları» mövzusunda həsr olunmuş seminar zamanı «Ladies on Bikes» həvəskarlar klubunun rəhbəri Nur

Axundlu iştirakçılara velosiped sürməyin faydası barədə məlumat verib, peşəkar idmançılar əyani vəsaitlər vasitəsilə velosiped idmanının incəliklərini izah ediblər.

Seminarlarda gənclər arasında velosiped idmanına marağın artırılması məqsədilə maraqlandıran işlərinin genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Reklamdan 1 milyard dollar qazanc

Portuqaliya millisinin və Madridin «Real» klubunun futbolçusu Kriştianu Ronaldo «Nike» firması ilə ömürlük saziş imzalayıb. Müqavilənin şərtlərinə görə, futbolçu «Nike»-in geyimlərindən istifadə edəcək və bundan ildə 24 milyon dollar gəlir götürəcək. 31 yaşlı ulduz futbolçu 73 yaşınadək «Nike»-in geyimlərindən istifadə edəcəyi təqdirdə, bir milyard dollar qazanacaq.

Qeyd edək ki, Ronaldoya qədər məşhur basketbolçular Lebron Ceys və Maykl Cordan da analoji sövdələşmədən yararlanıblar.

mozaika

müsabiqə

Azərbaycanlı fotomüxbirin uğuru

AZƏRTAC-ın fotomüxbiri İlqar Cəfərovun «On the cycle track» («Velotrekde») fotosu Bardeyev şəhərində (Slovakiya) keçirilən beynəlxalq müsabiqədə Slovakiya Fotoqraflar Federasiyasının gümüş medalına layiq görüldü.

Beynəlxalq Fotoqrafiya Sənəti Federasiyasının (FIAP) himayəsi altında keçirilən və beş kateqori-

yadan ibarət müsabiqəyə dünyanın müxtəlif ölkələrindən 214 fotoqrafın fotoşkilləri daxil olub.

«On the cycle track» («Velotrekde») fotosu «İdman, dinamika, hərəkət» kateqoriyasında mükafat qazanıb. Bu fotoşkil 2016-cı ilin avqustunda Rio-de-Janeyroda (Braziliya) keçirilən XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında çəkilib.

tam ciddi

Ağlın mühakiməsi ilə...

Artistlər heyramətə xüsusiyyətə malikdirlər: onlar qəlbın səsi ilə deyil, çox vaxt ağılın mühakiməsi əsasında hərəkət edirlər. «The Indian Express» nəşrinin yaydığı xəbərə görə, autistlər sırf məntiqə əsaslanan qərarlar qəbul edirlər. Ümumiyyətlə, aleksitimiyalı, başqa sözlə desək, «emosional kor» insanlarda emosional komponentin fəaliyyəti dayanıb.

Bəzi hallarda bu aspekt əhəmiyyətli üstünlüklər verir. Məsələn, çətin vəziyyətdə olan belə insan daxili həyəcan hissələrinin onu yanıltmasına imkan vermir. O, öz hərəkətlərində tanıdığı qaydalara və məntiqi nəticələrə əsaslanır. Bəlkə də bu səbəbdən autistlər çox vaxt dəqiq ehtimallə «dostluq edirlər».

Yeri gəlmişkən, əvvəllər sübut edilmişdi ki, autizm yalnız insan beyninə təsir göstərmir. Autizm zamanı ətraflarda, barmaqlarda və bədənin digər hissələrində yerləşən, birbaşa beynə

sensor məlumat ötürən sinirlərdə qüsurlar olur. Buna görə də autizmdən əziyyət çəkən bəzi adamlar toxunmaya həssasdır, həyəcanlıdır, onların sosial münasibətlərində qeyri-adil mühahidə olunur. Bəzi hallarda bu problemlər periferik sinirlərin zədələnməsi ilə bağlı ola bilər.

mədəniyyət

«Yeddi gözəl» Los-Ancelesdə

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki Baş konsulluğunda milli incəsənət irsimizin ən dəyərli nümunələrindən olan «Yeddi gözəl» baletinə həsr olunmuş gecə keçirilib. Tədbirdə «Yeddi gözəl» baletinin Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və ölkəmizin Los-Ancelesdəki Baş konsulluğunun dəstəyi ilə 2014-cü ildə Kaliforniyanın San-Diego şəhərində uğurla keçən və 3 min tamaşaçının izlədiyi Amerika premyerasının videoyazısı nü-

simi Ağayev ölkəmizin zəngin mədəniyyət tarixindən söz açaraq, xalqımızın dahi şairi Nizami Gəncəvinin eyniadlı əsəri əsasında ölməz bəstəkarımız Qara Qarayev tərəfindən bəstələnmiş «Yeddi gözəl» baletinin milli mədəniyyət xəzinəmizin ən qiymətli əsərlərindən biri olduğunu vurğulayıb. Q.Qarayevin yaradıcılığı və balet haqda məlumat verən diplomat tədbirin bu tarixdə keçirilməsinin təsadüfi olmadığını qeyd edərək, sözügedən baletin ilk dəfə 1952-ci ilin noyabrın 6-da Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında səhnəyə qoyulduğunu bildirdi. Q.Qarayev musiqisinin Amerika dinləyicilərinə yad olmadığını söyləyən baş konsul dahi bəstəkarın hələ 1961-ci ildə ABS-a səfər edərək məşhur Los-Anceles Musiqi Festivalına qatılmasını və həmin festivalda onun «İldırım yollarla» əsərini ikiqat «Oskar» mükafatçısı, tanınmış bəstəkar Franz Vaksmannın dirijorluğu ilə simfonik orkestrin ifa etməsini diqqətə çatdırıb.

«Bir ürək xilas et» fondunun rəhbəri, tanınmış kardioloq İzhar Xaruzi təmsil etdiyi təşkilat adından çıxış edərək, zəngin Azərbaycan mədəniyyəti ilə tanışlıq üçün yaradılan fürsətə görə təşəkkürünü bildirib. Dəyərli mədəniyyət nümunələrinin sərhəd tanımadığını vurğulayan İ.Xaruzi Azərbaycan musiqisinin amerikalı sənətsəvərlərdə daim dərin rəğbət hissi yaradığını qeyd edib.

Sonra «Yeddi gözəl» baletinin videoyazısı nümayiş etdirilib. Tamaşaçıların böyük rəğbətində səbəb olan nümayiş sürəkli alqışlarla qarşılandı.

mayiş etdirilib. Gecədə ABS-ın ən nüfuzlu tibb ocaqlarından olan «Cedars-Sinai» Tibb Mərkəzinin «Bir ürək xilas et» fondunun üzvləri, sənətsəvərlər, eləcə də kimya üzrə Nobel mükafatçısı Arye Vorşel iştirak edib.

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu Nə-

Müdrilər deyib ki...

«Təsadüf olmur – bu dünyada hər şey ya sınaq, ya cəza, ya mükafat, ya da xəbərdarlıqdır».

Volter (1694-1778)

«Vergilər» qəzetinə 2017-ci il üçün abunə kampaniyası davam edir

Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarında «Vergilər» qəzetinin illik abunə haqqı (çatdırılma xərcləri daxil olmaqla) 31 manat 20 qəpik təşkil edir.

Qəzetimizə abunə yazılıma üçün abunə haqqını redaksiyamızın aşağıda göstərilən bank hesabına köçürməyiniz xahiş olunur.

ELAN

VÖEN: 1300327481; H/h AZ46ATAZ01200012258000138090; «Atabank» ASC; Kod:507581
VÖEN: 9900006651; M/h: AZ50NABZ0135010000000032944; SWIFT: BIK ATAZAZ22